

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 13—Vol. LVIII.

Friday, 1st April, 1960

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: FOUR PENCE

PEOPLE OF AFRICA WILL NOT SUBMIT—NEHRU

SHARPEVILLE—A PRELUDE TO FUTURE; NOT THE END

NEW DELHI.—Expressing "strong feelings" on the Sharpeville massacre, Mr. Nehru said in Parliament the action of the South African Government had shocked the conscience of the world "more particularly we in India and other countries of Asia and Africa—and I would not exclude Europe or America." He added: "This is not end of the episode but a prelude to future conflicts. The people of Africa will not submit to this kind of thing and there can be no doubt that people in Asia, to whichever country or to whatever party or group they might belong, will give their fullest sympathy to the people of Africa."

THE Prime Minister said that he had no doubt that Asian people would give their fullest sympathy and support to the African in their hour of trial. This was one of those very special happenings which affected the course of history and might be the prelude to future conflicts. He compared the shooting with the Amritsar massacre in 1919, when British troops fired on Indian crowds, killing over 400. That, too, had been the prelude of upheavals and struggles. He went on:

"Here is Africa, in proud and defiant mood, in which, after centuries of suppression, many countries have become independent and many more will become independent. On the other side there is this picture of people who formed the nation with small groups of settlers from Europe. Of course, the settlers are entitled to full citizenship. Nevertheless a minority passing all manner of laws of segregation and apartheid and finally asking the people of Africa not to move about without passes as if in prison and converting South Africa for the majority of its population into a kind of semi-prison—this is an extraordinary thing."

No Relations

India had no diplomatic relations with South Africa and in any case a protest Note would be a feeble thing. He could not say what the United Nations would do about it, but he did not think "this large-scale killing and even more the spirit behind it, the spirit of racial mastery and

authoritarianism, the spirit of segregation and treating the great majority of people as an inferior race and sub-human species, will ever be accepted by Asia or Africa or even the world."

The subject was raised by Communist and Socialist members in the form of an adjournment motion, but the Sepeaker disallowed it as subject came

within the domestic jurisdiction of another country. Mr. Nehru felt, however, that although the matter was technically the domestic affair of the South African Government a way must be found to express their real feelings, especially when the whole nation without exception felt so strongly about the incidents.

ANC CHIEF 'PROUD OF THE INDIAN COMMUNITY'

(By A Special Correspondent)

THERE was overwhelming response from the Indian community to the call by the African National Congress and the Pan-African Congress for observation of last Monday, March 28 as a day of national mourning for the 72 African victims of police shooting at Sharpeville. In Durban's Indian business centre, not a single place of business was open, not even restaurants and tea rooms. Every Indian-owned cinema was firmly shut for the day notwithstanding that at least two had lined up expensive popular films for screening on Monday. One Indian-owned store in Warwick Avenue which opened up early in the morning closed quickly following the shattering of a window by a brick thrown by some unknown person. Some believe that it was an Indian who threw the brick. The Indian market was not open for business. Commenting on the response of the Indian people Mr. Moses Mabhida acting-president of the Natal Branch of the African National Congress told me that he was "proud of the Indian community. I was not surprised that they did respond so wonderfully," he said, "yet my heart was warmed by the knowledge that we have the full support of the Indian people in our fight for freedom for all."

EVERY Indian suburb, with the sole exception of Clare Estate, also displayed rows of closed shops. In Pietermaritzburg the response of the merchant community was nearly a hundred per cent. The same story was repeated in Pretoria, Johannesburg,

Port Elizabeth and East London as far as Indian-owned businesses were concerned.

The daily newspapers have, as usual, tried to belittle the success of the campaign and one paper reports that Indian business men acted as they did out of fear. I

have spoken to a number of Indian merchants and am satisfied that this is simply not true. The newspaper concerned is perhaps trying a little divide and rule trick of its own in endeavouring to drag in the intimidation stunt.

The vast majority of Indian merchants who obeyed Luthuli's call did so not out of fear but simply because they wished to associate themselves with the hundreds of bereaved Africans. It is more than likely that this was also a way of demonstrating their own shock and horror at the killing of peaceful and unarmed demonstrators.

Most Indians in South Africa know well the story of Jallianwalla Bagh. Some know from personal experience and others from first hand and press reports how brutally the British police and troops behaved towards passive

(Continued on page 104)

De Gaulle Invites Nehru

(“Indian Opinion” India Service)

NEW DELHI.—Prime Minister Nehru was asked in the Lok Sabha if he had received an invitation from President De Gaulle to visit France during the course of the forthcoming Commonwealth Prime Ministers' Conference in London.

Mr. Nehru replied that he had received an informal message to the effect that the French President would be pleased if he could visit Paris for talks. He added that he would gladly avail himself of this opportunity if a visit could be fixed, keeping in view the numerous engagements that he would be having in London at that time.

Mr. Nehru also stated that it was not his present intention to visit any other country in the course of his journey to, or from the United Kingdom, but he did not rule out steps on the way, somewhere.

Indian Opinion

FRIDAY, 1ST APRIL, 1960

Sharpeville And After

MUCH has happened since the massacre at Sharpeville. The civilised world has stated in very clear terms what it thinks of South Africa. Within the country itself the Government changed course on an earlier announcement that no commission of inquiry was necessary. Later it ordered a suspension of the pass laws which bedevil the life of the African people. It would be trite to say that South Africa has reached a vital point in its history. Events are following one another in swift succession. The Government has a bill on the table to outlaw non European political organisations. The ANC appears to have thrown in its lot with the PAC by calling for a day of mourning last Monday at a time when the Government and other people expected the ANC to dissociate itself from the firebrand politics of the PAC. Mr Albert Luthuli has burnt his own pass and other eminent leaders of the ANC have followed suit. And so in action there is now difference of opinion between the ANC and the PAC although they follow differing ideological paths.

Last week we said that violence breeds violence. On Monday, what was ostensibly supposed to be a day of mourning, a day of negative action, there was widespread violence and death. Fortunately, the police acted with restraint and Sharpeville was not repeated. Whatever the Government may do, the African is now on the march. He has chosen a course of action for his freedom and in what this will culminate nobody can forecast with precision, but this no one can deny nor hold up for any considerable length of time the African must become free to enjoy the fruits of his country. The question uppermost is will the African follow the path of violence and bloodshed in his search for freedom or will he be able to follow the path of non-violence. Across the length and breadth of Africa emergent African states have claimed that they follow the non violent path chalked out by Mahatma Gandhi. The language which the leaders of the PAC movement used in court when they were arrested for not having passes was an echo of the language which Gandhi used in his passive resistance struggle, first, in this country and later, in India. In the Durban magistrate's court members of the PAC told the magistrate firmly and in a dignified manner that they had decided not to carry passes and amplified, under question, that they did not see wrong in breaking a law which was a bad and one in whose making they had had no share. How many times were such statements made in India between 1918 and 1947 by Gandhi and his followers. If this path can be followed then there is no need for violence. All what the non-White people have to do is declare simply that they will not do things which they find objectionable. It would, indeed, be a godsend for the country if a Gandhi could arise among the people now to control, canalise and direct

(Continued in next Column)

The Gita As A Guide To Human Conduct

By SWAMI KIRTIDANANDA In "Prabuddha Bharata"

Fifth Instalment

PLEASURE and pain and the experience of all the dual through belong to the body and mind, the Atman is not affected by them. 'It, the weapons do not wound, no water wets it, no wind doth dry it'. Death is not far different in nature from the transformation of body and mind during the growth from infancy to old age, it is like man casting off the worn out old clothes in order to put on new and fresh ones. It is inevitable that everything that is born should die. The embodied one in the body of every being (*dehin*), however, is beyond all harm and destruction. That does not mean that man should hasten the natural process of death or be callously indifferent to the misery and suffering of others. The emphasis is not on the negative aspect of the instruction, but on the positive, namely, the realization of the presence of the Atman in everyone. Temporal birth and destruction, momentary pain and pleasure, should not be the criteria to judge the rightness or the wrongness of an action. The conduct of man should be in consonance with this external and ever-abiding nature of man. Every action of his should be an attestation to the presence of the Atman in himself and others. That mode of conduct is worthy of emulation which helps man to express his own infinite nature. Man should adjust his conduct accordingly. Success and failure on the material plane are of equal value from this standpoint. Man should not lay any special emphasis on the one or the other, but should welcome both as helpful factors in his progress towards the realization of the Atman.

The awareness of good and evil, of right and wrong, of beauty and ugliness is inherent in the very make up of man. This is fairly evident from the fact that every society has felt the need of assisting on its members

to follow a certain code of conduct. That man does not always strictly adhere to the code, and that certain members exhibit a positive tendency to violate them, does not invalidate the truth of the above statement. Man commits crime and strays into the evil path, or acts in a way he ought not to do, because of weakness arising out of ignorance of his own true being. Ignorant of the pure and perfect nature of the Atman and of the infinite potentiality that resides within him, man identifies himself with the body and mind as the sole reality. The pleasures derived therefrom are for him the be all and end of all existence, worthy of pursuit and possession at all costs. And for the sake of this pleasure, man is prepared to do anything and everything. That is the reason why he does not understand and act according to the fundamental command of ethics, preached by every religion and every society. 'Give up selfishness, be good and do good'.

Apart from this disparity of views as to the conception of the good, the question always crops up in man's mind: 'Why should I do good? Why should I not be selfish?' Divine behest, the promise of greater pleasure in heaven, or the fear of torture in hell are reasons not racial enough. The utilitarian maxim, 'greatest good of the greatest number' (taking 'good' in the sense of pleasure and happiness), puts a limit on its own ideal. Man is always puzzled why he should not be among that 'greatest number'. Altruism, which asks man to work for the pleasure and happiness of others does not explain why he should do so. If pleasure and happiness are good for others, why should they not be good for oneself? If they are not good for oneself, why should they be good for others? So, man seeks pleasure for himself at the expense of others.

(To be continued)

(Continued from previous column)

the immense forces which have been unleashed in freedom's cause by the African people. More good can be realised by a non violent struggle than by violence. The African people need a Gandhi now. They have men among their ranks who are qualified to play the part. They must step forward now.

LIST OF INDIANS DETAINED BY POLICE

MANY officials and members of the various provincial Indian Congresses and the South African Indian Congress are among those who were taken into custody by the police on Wednesday morning. At the time of writing the Indians arrested are —

DURBAN

Dr G M Naicker, president of the South African Indian Congress; Mr M. P. Naicker, member of the Executive Committee of the Natal Indian Congress and a prominent trade unionist, Mr Ismail Meer, a Durban attorney and a former member of the N.I.C. Executive Committee, Mr Dawood Seedat who was gaoled during the last war for his political activities and is at the moment one of the treason trialists; Mr. T. C. Mehta, a Durban attorney and member of the N.I.C.; Mr M. D. Naidoo, who has only recently been admitted as an advocate of Natal Supreme Court. Mr. Naidoo was actively connected with the 1946 Passive Resistance Movement and later studied law in London; Mr A. K. M. Dockrat, a prominent member of the N.I.C.; Mr. N. T. Naicker, a Durban attorney and secretary of the N.I.C.; Mr George Singh, a member of the N.I.C. and a well-known South African sports administrator, Mr G. Hurbans, a prominent resident of Tongaat and a joint secretary of the South African Indian Congress, Mr H. Deoduth, member of the N.I.C.; Mr Eric Singh, Mr. R. Bux, Mr George Naicker, Mr Ismail Gangat—the last four are believed to be more office employees of the Congress than politicians.

MARITZBURG

Dr M. M. Motala, chairman of the Maritzburg Branch of the Natal Indian Congress; and the following members of the N.I.C.: Dr Omar Hassim, Dr D. N. Chetty, Mr Sarawan Chetty, Mr S. B. Mungai, Mr G. Rasool, Mr H. Essack, Mr E. M. Raffjee, and Mr D. B. Maharaj.

JOHANNESBURG

Mr Paul Joseph, member of the Executive Committee of the Transvaal Indian Youth Congress; Mr M. Moolla, Mr M. Cachalia, Mr J. Cachalia, Mr Abdulhak Jassat, Mr Ismail Bhana, Mr Goolam Pahad, Mr Essop Jassat, a former president of the Transvaal Indian Youth Congress, Mr M. Moosajee, Dr A. B. Kazi, Mr Solie Nathe

CULTURAL ACTIVITIES EXPAND

(‘Indian Opinion’ India Service)

NEW DELHI — Outlining cultural activities with foreign countries, a report of the Ministry of Scientific Research and Cultural Affairs says that cultural agreements were concluded with the Republic of Czechoslovakia and USSR. Financial assistance in the form of ad hoc grants was given to a number of societies engaged in promoting closer cultural relations with foreign countries. The Ministry also sponsored delegations of poets, dramatists and sportsmen to visit, among other countries, Afghanistan, Belgium, Burma, Japan and Nepal. Visits were also arranged of cultural delegations from the Democratic Republic of Vietnam, Czechoslovakia, Rumania and Yugoslavia.

A party of 100 Bhutanese was also taken round the country on a ‘Bharat Darshan’ tour. Indian exhibitions were also organised in Western Germany, Malaya and France.

As recommended by the Indology Committee, an Institute of Indology was proposed to be established towards the beginning of the Third Five Year Plan.

The report says that as many as 367 Indian scholars went abroad under scholarships offered by foreign governments for cultural, scientific and technological subjects.

Physical Culture Display

THE Y.A. Gymnasium of Johannesburg will present a physical culture and gymnastic display in Durban on the following days: Sunday, April 3 at the Bharat Hall at 3 p.m., Monday, April 4 at the Mahatma Gandhi Hall at 7.30 p.m. There will be a special display for children on Saturday, April 2, at the Bharat Hall at 3 p.m.

Buddhist Monk Speaks In Durban

BHIKKU CHAMAN LAL, Buddhist Monk, journalist and author from Punjab, India, arrived in Durban from Johannesburg on Wednesday, 30th March, 1960. Dressed in the bright saffron robes of his holy order he is travelling round the world, delivering a series of lectures on Indian culture and allied subjects. He is lecturing on the following topics: India, the Mother of Civilisation; Ideal Citizen, The Women's Age; India and World Peace; India's cultural Imprints Abroad and Buddhism.

He is carrying with him films and 300 large photographs to illustrate the influence of Indian culture on other civilisations. He has recently been to Japan, China and other countries.

He was accorded a welcome reception by the Divine Life Society of South Africa who have arranged his tour in Durban at Gandhi Hall, Lorne Street, Durban on Wednesday, 30th March, 1960. He spoke on ‘India's Cultural Imprints Abroad’.

He will spend a few days in Durban, after which he will proceed to lecture in Port Elizabeth and Cape town.

CANADIAN AID FOR INDIA

NEW DELHI — The Canadian Secretary of State for External Affairs, Mr Howard G. Green, announced in Ottawa that Canada's capital assistance programme for India under the Colombo Plan for the fiscal year 1959-60 would amount to \$25,000,000.

This represents an increase of \$8,000,000 over that allocated to India for the previous fiscal year but does not include the amount set aside to provide Canadian experts and training facilities under the Technical Co-operation Programme which will be continued and expended during the coming year.

DRAFT THIRD FIVE YEAR PLAN

(‘Indian Opinion’ India Service)

NEW DELHI — The National Development Council of India has completed preliminary consideration of the draft memorandum on the Third Five Year Plan prepared by the Planning Commission. The Council decided that the Chief Ministers (who are all members of the Council) should meet again on April 17 for further consideration of the draft Plan.

The draft Plan contemplated a total outlay of £5,250 million in the public sector of which the investment component or expenditure devoted to creation of physical assets is estimated at £892 million, and current outlay, which broadly corresponds to expenditure on revenue account, at £16,000,000.

The Prime Minister stressed the fact that all magnitudes which the Planning Commission had suggested were, at this stage, quite tentative and that some aspects were being further examined by the Planning Commission and a committee of Union Ministers who would go into various changes which had been mentioned during recent discussions. The proposals were essentially a basis on which further work would now be undertaken by the Central Ministries and the State Governments.

Cable & Tel Add. HARGVAN

Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " " " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

BRITISH COMMENT ON S.A. KILLINGS

(FROM OUR LONDON CORRESPONDENT)

'SHAME HIM WITH SILENCE' 'BLOOD AND IRON'

LONDON—Commenting on the "Horror of Sharpeville" the *Daily Herald*, of London wrote under the caption "Shame Him With Silence".

Labour speaks up for an outraged British nation. The United States Government is the first to speak up for the civilised world, but the British Government sits with its hand over its mouth to avoid protest against the butchery in South Africa. And *The Times* defends the Government for refusing to "judge in advance of the evidence" 70 African men and women massacred. Nearly 200 men, women and children wounded.

WHAT nice point of evidence do *The Times* and the Government want? How smug can you get about death?

Nobody in South Africa, least of all its Prime Minister, Dr Verwoerd, must be allowed to suppose that the silence of the Government reflects the true feeling of this country.

This man Verwoerd is coming to London in May.

This man Verwoerd, who thinks the police for the dreadful action they took, and says such "periodic phenomena" as the present tragedy are not provoked by his race policy.

The British people themselves, in their thousands, must turn out to let him know what they think of policies which create almost a slave State within the Commonwealth.

Demonstrate

The *Herald* calls for a national demonstration. It must be peaceful, dignified and effective.

It might take the form of two minutes' silence throughout the country in mourning for the men and women butchered by Verwoerd's police.

Two minutes in which the whole nation stops—in factories, offices, docks and in the streets—from the moment his plane is due to land.

It might take the form of a silent demonstration in the streets when this man sets foot in Britain.

A demonstration in which people turn their backs as he passes by.

You may know of a better way of showing Verwoerd, peacefully but plainly, how Britain loathes his Government's policies. Tell us!

All strands of protest should be drawn into the selected disciplined demonstration. The Christian Churches, the Trade

Union Movement, the Labour Party and all those with liberal views should join, irrespective of their politics, to leave Verwoerd in no doubt that we stand for human rights.

When this man leaves our shores he must KNOW what free Britons think.

EXPLOSION SAYS THE 'GUARDIAN'

LONDON—Under the heading "Explosion," the *Manchester Guardian* had the following to say of the shootings at Sharpeville:

In the sad recent history of violence in South Africa, yesterday's tragedy stands apart, not only in its scale but in the evidence it provides of the lengths to which racial tension has gone and of the Africans' deep resentment of the laws by which they are governed. Hitherto it has been possible to argue that disturbances were caused by mistrust among non-whites and by "shebeen" trouble, as in Durban, or by economic grievances, as in the bus boycott. Yesterday's clashes are in a different category. They were the result of a deliberate act of protest by Africans against oppressive legislation exemplified in the pass laws. Until peace has been restored and an inquiry held into the disturbances no one can say to what extent, if at all, the Africans brought the violence upon themselves by the manner of their protest. Their soundest leaders have always opposed

LONDON—The Conservative *Daily Telegraph* made the comment on the Sharpeville massacre under the heading, "Blood and Iron".—"The immediate facts will emerge during the but behind them lies the tragic circumstance that when the African police deal with African rioters they cease to be police. They think of themselves as soldiers engaged in holding action in a war. As soon as the "enemy" shows the least positive sign of timidity, be it only the throwing of a stone, they feel entitled to use whatever weapons they have.

THE editorial goes on:—Nor is this attitude peculiar to the police. Virtually the whole white community (and the black community too) is consciously or unconsciously engaged in this terrible war—a cold war normally, but one liable at any moment to become hot. It was in this spirit that Dr. Verwoerd publicly congratulated the police on their

efficiency and devotion to as though they had emerged victorious from some military campaign. If now he should be considering a review of his attitude, it can be hoped that it has undergone a significant change.

Dr. Verwoerd, the South African Prime Minister, who at seemed to regard the slaughter of 69 Africans by armed police as a routine matter, has thought again. He has announced his intention to appoint two Supreme Court judges to find out what really happened at Sharpeville and Langa, and has even held out the prospect of a judicial commission "to go into the broader aspects of the riots." But the broader aspects of the riots concern the very structure of South African society, and no body of white commissioners is likely to interpret its terms of reference so widely as to call the principle of apartheid into question. The most that can be hoped for is what the Anglican Bishop of Johannesburg is demanding—an inquiry into the methods used to quell incipient disturbances.

The *Telegraph* concluded:—One thing is certain, Dr. Verwoerd was not influenced in this direction by demonstrations outside South Africa House in London, by the shrill interpolations of Mr. Galtskell or even by the irregular and gratuitous protests from the State Department in Washington. These protests, like Mr. Nehru's, invite the retort, "physician heal thyself," and if they had any effect at all would be more likely to confirm Dr. Verwoerd in his natural obstinacy. It may well have been Mr. Macmillan, in his careful speech in Cape Town, who succeeded in convincing the Union Government of their moral isolation without offering them the wrong kind of challenge.

Phone 835 0788

P. O. Box 1549

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

Sharpeville Has Given Rise To 'Deep Thinking' By Indians In Durban

(By A Special Correspondent)

IF the Sharpeville shootings horrified a stunned world, if that horror gave way to an indignation, the universality of which is completely unparalleled, it has also given rise to deep thinking by many Indians in Durban. In the past, whether it was Gandhi's passive resistance movements of the early days, or the 1946 campaign or protests against Group Areas and other legislation, when Indians took up a decisive stand it was mainly for the protection of their own rights. It was for the furtherance basically of their own interests. In this they have been supported in the past by White Liberals, Christian missionaries as well as several African and Coloured leaders

IT was only as late as 1952 that Indians participated in insignificant numbers in what was essentially an African-led campaign against discriminatory laws. But even then, most Indians, whether of the working or of the mercantile classes, kept a wary eye upon the Government. Many of them, while giving secret support to organisations such as the Congresses and the Liberal Party, were afraid to associate themselves directly with political movements in bad odour in the Government.

This was not, as some Pan-Africanists mistakenly believe, because they were indifferent to the plight of their African countrymen or that they tacitly approved of Verwoerd's tactics. It was simply a human problem of those who—whatever their race or colour—had something to lose being afraid of incurring the wrath of an over-awing and seemingly inexorable tyranny. And it is obvious that the Government used all sorts of hidden threats to intimidate those who had businesses or jobs to lose. Passports were withheld, applications for import permits were just ignored. And there is the case of an Indian school principal who wrote a perfectly innocuous letter to a daily newspaper being visited the following day by his school inspector. There was, then, this pervasive, paralysing fear.

Sharpeville and its reactions followed closely by the "suspended pass laws" order by Police Chief Rademeyer, have shown a massive crack in Verwoerd's carefully built up apartheid edifice.

Supremacy Undermined

The flood waters of freedom have undermined the wall of white supremacy, is the general feeling. The cracks will get bigger and bigger and will become more and more numerous. Nothing can hold the African people back now "Freedom within our lifetime" says Luthuli, and it seems as though

he will be right. And unlike some leaders of the Pan Africanist Congress, Chief Luthuli calls upon all South Africans of all races to join in the freedom campaign to build a South Africa in which all will live in equality as human beings and as citizens. The PAC on the other hand maintains that only Negro Africans can, by their numbers alone, bring freedom. Others can help if they want to, but when freedom comes it will be shared with all—

But however this may be, it is clear that Indians in the Union are increasingly comparing themselves with the Anglo-Indians of India during the independence struggle there. They are beginning to realise that they must throw in their lot with those who seek liberty. They are fast becoming aware that it is not Mr. Tom Naude or Sir de Villiers Graaff or even Mr. Leo Boyd who will rescue them from the evil demon of Group Areas, but that it may be Albert Luthuli, or Duma Nokwe, or Robert Sobukwe or Peter Brown or perhaps a combination of them.

Apartheid has been forced to make its first retreat, and it was a major retreat. People are no longer frightened of the Nationalists or the Police. They know that even if all the Congresses and the Liberal Party are banned, the leaders will continue to respond to the quickening urge of the people for freedom and dignity in being free. That new organisations will rise, or new leaders pushed forth. And the Indian people can be expected to take an increasingly important part in the movement for that freedom.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No 12 Barklys Arcade
38 Market Street,
Cor Diagonal & Market Sts
Johannesburg Phone 33 1654

TRAGEDY IN UNION—RHODESIAN VIEW

UNDER the heading "Tragedy in the Union" *The Rhodesian Herald* made the following comment on the Sharpeville shooting. The South African Government's policy of apartheid is not for export. It is a policy deplored by probably every country outside South Africa. It is a policy that stems from a belief in white supremacy, it is founded in fear and bolstered by a grim determination of South African white Nationalists to have what they hold, coupled with a blank refusal to acknowledge that black Africans are emerging, that there is real substance in African advancement and consciousness.

South Africa is not the only country that has a discriminatory system of pass laws, Southern Rhodesia also has pass laws. But whereas Southern Rhodesia, territorially and as part of the Federation, is adjusting itself to meeting the aspirations of emerging and emergent Africans, the Union has set its ship in the opposite direction.

A FEW weeks ago white policemen were killed by a mob at Cato Manor, just outside Durban. Two days ago three score Africans were killed and 200 injured in clashes with the South African Police at Sharpeville, near Vereeniging on the Rand. What may transpire tomorrow, next week, in a few weeks' time, we hesitate to contemplate, but it must be patently clear to the Government of South Africa, to the voters of South Africa, that while established authority must maintain law and order, there comes a stage when the masses of the people who have few rights, few privileges and no votes, will no longer tolerate a continuation of that position.

South Africa cannot stand isolated from the rest of the world. It cannot continue to resort to force as the only means of carrying out its national policies. It must realise that the policy of apartheid is not practicable, irrespective of its moral aspects, it must recognise that in the final outcome a Government may only govern with the consent of the Governed.

Hitherto South Africans have tended to regard their internal

affairs as something which is not the concern of any other country. But the repercussions of apartheid will be felt not only within the borders of the Union, they will have their effect on a continent-wide scale, indeed even globally. The world will not remain aloof much longer. Sections of the people in Britain have already begun an economic boycott. Who knows what form of sanctions may be decided upon by other countries who are aghast at the manner in which Dr. Verwoerd's Government is imposing its will on South Africa's black inhabitants. The precedent of Russia's actions in Hungary will be small comfort for South Africa.

HAWKERS AND TRADERS

Gent's wrist watches, 17/6 with 15 jewels 25/6, 17 jewels, water proof, shockproof 34/6, 21 jewels, waterproof, shockproof, 37 6, 25 jewels, waterproof, shockproof, 41/6, Ladies wrist watches 39 6, 25 jewels 49 6. A. I. Agencies, P.O. Box 3980, Cape Town.

No Catalogues

HERE'S EXCITING NEWS!

For our esteemed Gujarathi lady customers and Friends

Especially imported by us direct from India. 100% cotton and genuine voile 6 yard sarees for the modern lady who will have nothing under 6 yards AND ONLY THE BEST.

And what more do you want:

As direct Importers and Wholesale Merchants we offer direct to public at wholesale prices and you save the Middlemans' profit

Sorry no Traders and no discounts for re-sale

PERSONAL SHOPPERS ONLY

A. K. HOOSER & SONS,
DIRECT IMPORTERS & WHOLESALE MERCHANTS
116 Queen St, (P.O. Box 2168), Durban

'NEW STATESMAN' ON THE BOYCOTT

(From Our London Correspondent)

LONDON.—Writing on March 19 the liberal *New Statesman* had the following observations to make under the heading "The Boycott and after"

With the month of boycott of South African goods past the half-way mark it is still difficult to speak with any certainty about its success. The right-wing press, gloating over its own evidence, is naturally convinced of failure and the Prime Minister is happy to believe it has proved almost migratory. Mr. Macmillan's speech on Tuesday to an unrepresentative audience demonstrated clearly, however, the weakness of the right-wing attitude towards the boycott. He skated uneasily over the question of differences between us and the South Africans. Demanding that we face them clearly and see them for what they are, his logic then failed him. If we do see them for what they are, action of some kind must be taken. The boycott, which is limited in time and political in motive, is precisely the right kind of action in demonstrating that differences are important. But the boycott is only the beginning. The interest it has aroused must, as Christian Action emphasise in announcing an important meeting at the Central Hall, Westminster on March 28, "turned to constructive ends." Inevitably the arrival this summer of the South Africa cricket team is going to pose difficult problems for Christian Action and the Labour Party. It is tempting to recommend a boycott of their matches. This would be ineffective. Might it not be best to organize a mammoth petition expressing detestation of the South African government's policies, and the disgust British sportsmen feel at the colour bar operating in South African sport. A petition of

this kind would not only make our position clear to the South Africans. It might also bring home to bodies like the MCC that they need seriously to consider whether a country governed as South Africa now is can fitly be a member of the Commonwealth sporting system, which is otherwise multi-racial.

INDO-PAK FINANCE TALKS

NEW DELHI.—The Indian Finance Minister, Mr. Morarji Desai, arrived in Rawalpindi on March 24 for talks with the Pakistan Finance Minister on outstanding financial issues between the two countries.

Talking to Pressmen during his brief halt at Lahore airport on his way from Karachi to Rawalpindi, Mr. Morarji Desai expressed the hope that India and Pakistan could solve all major disputes between them through negotiations just as they had solved the canal waters and border disputes.

The Finance Minister also remarked that he was gratified to find a desire among the people of Pakistan for friendly ties with India. He was sure that a cordial atmosphere would help to solve all outstanding disputes between the two countries.

He hopes that the forthcoming meeting between Prime Minister Nehru and the Pakistan President, Field Marshal Ayub Khan, at London, during the Commonwealth Conference would further strengthen cordial relations between the two countries.

Indo-U.S.A. Project

NEW DELHI.—The Chief Minister of Uttar Pradesh, Mr. Sampurnanand, performed the "earth-breaking" ceremony last week of the fifteen million pound aluminium factory at Pimpri in the Mirzapur District. Named as the 'Hindustan Aluminium Corporation Ltd', the project is the result of collaboration between Kaiser Organisation of the United States of America and Mr. G. D. Birla, Indian industrialist. Situated in the rich bauxite belt of Vindhya Mountains, the proposed aluminium project is said to be the third major industry in the private sector in Uttar Pradesh. When the plant, which is expected to produce about 20,000 tons of aluminium goes into production, it will open new avenues for ancillary industries.

Border Districts

(Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI.—The Government of India has discussed with the governments of Indian States that lie on the Indo-China border, measures to be taken to secure a more intensive administration and accelerated development of border areas. To facilitate this, it has been proposed that a number of new districts may be set up in these areas.

Stating this in Lok Sabha, the Home Minister Pandit Pant, said that under the new arrangement, Uttar Pradesh would have three or four districts and Himachal Pradesh two or three. He said that the new districts would be directly under the control of the Chief Secretary who would be in contact with the Chief Minister. There would be no intermediaries between District Officers and the Chief Secretary so that matters might be expedited and administration might be efficient as well as speedy.

ANC Chief 'Proud Of The Indian Community'

(Continued from front page)
resisters in India during Mahatma Gandhi's various campaigns.

They also realise, and many of them must understandably take pleasure from the knowledge, that African leaders in South Africa are following the example set by Gandhi both in South Africa and in India. Here was an opportunity of giving support to a peaceful move and they seized upon it.

Most Indian schools closed early owing to poor attendance. Sastri college however had nearly an 80 per cent turn-out, resulting, I understand, from a directive from Mr. A. D. Lassus, the principal, that pupils must not stay away. I understand that the Principal of the Durban Indian Girls' High School, instructed her pupils to attend on Monday on pain of expulsion. Parental reaction to these two moves by Durban's major high schools is one of indignation.

"Suppose there had been trouble," said one parent, "and some children had got hurt, the fault would have lain upon those who insisted they take the chance." In fact, it is extremely unlikely that any pupil who absented himself from school last Monday could legally be expelled. Any parent who bona fide believed that it would be inadvisable for his child to be in the centre of town on such a day would not have been acting unreasonably. In the circumstances it is held by some parents that it was most improper for the expulsion threat to have been made.

It is estimated that about 60 per cent of the Indian factory workers in Durban stayed at home on Monday. Many of these were permitted to do so by their employers, some of them making special arrangements for the time lost to be made up so that their workers would not lose the day's pay. Of those who did go to work, it is probable that most of them did so because if they did not, they would have lost their jobs.

SULPHUR MANUFACTURE

THE National Industrial Development Corporation has set up a subsidiary company for the manufacture of sulphur, sulphuric acid and other products from pyrite deposits in Bihar State.

The estimated cost of the project will be between Rs. 60 to 70 million. The company will undertake mining of large quantities of pyrites which could be smelted for the production of sulphur.

RECORDS NOW CHEAPER

ORDER NOW AT REDUCED RATES

AMAR DEEP
QAIDI "911

7/6 Each
Plus 3d Tax

KALAYANA PARISU
BAAP BETE

HINDI: Kanhaiya, Minister, Anari, Madhumati, Do Beben, Flying Rancee, Doctor "Z", Do Ustad
QUWALI: Ismail Azad, Yusuf Azad, Talat Mahmood. TAMIL: Pathi Bakhti, Anbu Engay

Make your selection of any single records from any sets

MAIL ORDER MUST ACCOMPANY 4/- DEPOSIT

—CASH ON DELIVERY—

DURBAN WELCOME DISTRIBUTORS,

Specialists in Tamil, Telugu, Quwalli & Hindi Records
2 Ajmeri Arcade (off 141a Grey St. & 50 Cathedral Road)
P.O. Box 1574 DURBAN Phone 67882

Tonga Meeting

MISS HANSI POLLAK will be the guest speaker at the annual general meeting of the Indian Women's Literacy Association of Tongaat on Saturday next (April 2). The meeting will be held in the Club Harmony Hall.

NEWS FROM RHODESIA

Anti-Apartheid Forces Dividing Themselves

(From Our Bulawayo Correspondent)

BULAWAYO.—When the Southern Rhodesia division of the Central African Party reviewed and widened its franchise policy at its recent congress, liberals in Rhodesia felt that a major step forward had been taken and that the Party was likely to gain a greater measure of support from Africans than hitherto. At the same time it became evident that with the present mood and attitude of the predominantly white electorate, the C.A.P. had committed political Hara Kiri, with impending general elections later in the year.

It may have been precisely for this reason that seven prominent members of the party have resigned. Among them is Advocate Lloyd who stuck with Todd during the "Todd Crisis" and served as his Minister of Justice. Since then they have worked together for the formation of the Central Africa Party and on numerous occasions appeared together on public platforms.

The Party's new franchise proposals require only the ability to understand and fill in the claim for registration as a voter, length of residence and age. There is no mention of a financial qualification.

Naturally the monopoly press here gave prominence to this news, claiming that the C.A.P. advocated adult suffrage or one man one vote.

In a statement issued by the Party after the resignations, it says "there was no question at Congress of the literary qualification being identified with universal suffrage...and the resignations may well have been influenced by the result of Press comment."

"In practice, literacy is a standard roughly equivalent to that of a completed primary education and the Party believes that this is a fair standard to set to ensure a responsible and representative electorate."

From the Party's press statement as well as the remarks of its South Rhodesia President, Mr. Ralph Palmer, it appears that the party is unrepentant so far as its new proposals are concerned. There is a possibility, however, that if these proposals are *ultra vires* the Party's Federal Constitution, they may have to be modified. In such an event, the men who have resigned may again find themselves in complete agreement with C.A.P. policy.

It is learnt that those who have resigned do not, at least for the moment, contemplate joining any other party or

forming a new organisation but there is speculation that a link up between these men and the "liberal" element of the United Federal Party (the governing party) can be expected.

If this happens, the only beneficiaries will be the reactionary Dominion Party which at the moment is the Opposition with only three members fewer in Parliament than the governing party.

So on the one hand while white supremacists are being galvanized into strong organisations by the recently formed South Rhodesia Association (with sister Associations in North Rhodesia as well) anti-apartheid forces are dividing themselves into conservatives, semi-liberals, liberals, ultra-liberals and what not.

SNAKEBITES IN THAILAND

A RADIOACTIVE meal eaten by a snake may provide the key to an effective antidote for its venom, according to Mr. Norman Veall, an expert of the International Atomic Energy Agency, who recently spent six months in Thailand studying medical applications of radioisotopes.

One of the experiments Mr. Veall carried out was the "marking" of a cobra's venom with radioiodine. The snake was fed with radioactive meat and its venom was then extracted for use in studies on snakebite immunity and in research for antidotes to the poison. The radioactive venom may also be used to study the way in which the poison spreads in the body of an animal bitten by a snake, and its action on various organs.

Mr. Veall has suggested that a stock of radioactive venom should be prepared and held by the International Atomic Energy Agency, to be supplied to research workers in countries tackling this problem. (Unesco),

Boycott: A Tremendous Success—Tonic Effect

MR. JAMES CALLAGHAN, Labour's shadow Colonial Secretary, claimed in Manchester that the boycott of South African goods had been a tremendous success, had had a tonic effect on the leaders of the passive resistance movement in South Africa itself, and was spreading from Britain to Germany, Sweden and the United States.

The boycott had been so successful that its opponents were now working overtime, Mr Callaghan said, to produce trading figures to show that it had made little difference. The average family bought few South African articles in four weeks, but the boycott's success had been that it had made the South African apartheid policy a talking point in countless British homes.

Mr Jo Grimond, at Southampton, said the boycott had brought home to many people that detestable things were being done in the Commonwealth for which we were to some extent responsible.

'Fascist Thugs'

Mrs Barbara Castle, Labour M.P. for Blackburn, said at Wrexham that after the boycott they must go on to other forms of protest, concentrating on

such questions as apartheid in sport.

"In London many of our boycott meetings have been systematically broken up by Fascist thugs. We have found it difficult to get stewards because they are knocked around, and difficult to get halls because of the damage."

Mr Tom Driberg, Labour M.P. for Barking, said at Luton: "The boycott is a moral protest from everyone who wants to save the South African people from a bloody civil war. Apartheid is indistinguishable from the Nazi philosophy."

"On Nyasaland, he said. "I am quite sure that Dr. Banda will follow precedent and become Prime Minister of his own country."

SIMPLE STORIES TO UNDERSTAND

RELIGIOUS BOOKS FOR ALL INDIAN SCHOOLS

NOW FOR SALE

The Ramayana for Boys and Girls 2/-, 3/6, 8/6	12/6
Shrimadh Bhagavadgita 3/6, 9/6, 14/-, 18/6	
1 panishads 5/6, 16/-, 30/-	
Great Saints of India	3 6
Great Men of India	3 6
Chandrasahas	2 0
Story Babu	3 6
Story Jawaharlal Nehru	3 6
Message of Krishna	6 9
Teachings of Shri Ramkrishna	18 6
Sayings of Ramkrishna	14 6
Modern India	1 6
Religion of Home	3 6
Short stories of great personality—	
Fine mixture	3 6
How to Win and Influence People	3 6

Obtainable from

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707. (Est. 1932) P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET, DURBAN.

fifty years ago...

April 1910

"UNION SLAMS DOOR RUDELY IN THE
FACES OF OUR BRETHREN IN
OTHER COLONIES

AS much as the question of union is exercising the minds of people today fifty years ago it did the same. We take the following from *The Opinion Opinion* of April 2, 1910.

Port Elizabeth, March 29.—The Annual Conference of the African Political Organisation was held here last night, and was attended by a large number of delegates from various centres.

Dr. Abdurrahman delivered the presidential address, in the course of which he said he 'deeply regretted the fact that the unrestricted citizenship which they enjoyed under the Cape Constitution, and which our people never besmirched by word or deed, is not granted to us under Union, and the door of political freedom has been somewhat rudely slammed in the faces of our brethren in other colonies'

Dr. Abdurrahman exhorted the coloured people to prove by their conduct, individually and collectively, that a grave error had been committed "

Another report from Port Elizabeth stated. "The annual conference of the African Political Organisation, at present sitting at Port Elizabeth, has carried a resolution that it finds itself unable to recommend the coloured people to participate in the Union celebrations.

A motion that all the coloured people observe the Union inauguration day as a day of humiliation, fasting and prayer, was lost

It was decided that the Executive draft an address to be presented to the Prince of Wales as a token of the coloured people's loyalty."

UNDER "Items of Interest" *The Indian Opinion* published the following:

"We are asked to remind our readers that a private Indian school has been established since August 1909, by the leading Indian gentlemen of Ladysmith, where some fifty children receive practically free education. An appeal is made to the

public for help which must be sent to the secretary, Mr B B. Mahatbo."

The Indians of Tongaat have established a public library for the use of Indian residents, containing Islamic, Tamil, Hindustani, Gujarati, Telugu and English literature. A school has also been opened in connection with the library for the study of English and the Indian languages.

Mr. T M. Naicker gave an address on "Indian Nationalism" at the Durban Indian Society's Hall on Saturday last. Individual Swaraj, the speaker said, was far more important than collective Swaraj. Passive resistance, which was a lawful method, was the weapon to be employed in attaining national freedom.

A telegraph message from Johannesburg stated. Messrs Sandram Pillay, Solomon Ernest and M. Naidoo have each received sentence of three months' imprisonment or a fine of £50. Messrs Govindasamy Tommy, David Solomon, Moonsamy Chellan, Moonsamy Paul and John Edward—the last four are waiters at the Trocadero Restaurant—who are voluntarily registered, have been arrested and ordered to be deported.

CHOU TO VISIT DELHI ON APRIL 19

(Indian Opinion India Service)

NEW DELHI—The Chinese Prime Minister, Mr. Chou En-lai has accepted Prime Minister Nehru's invitation to visit India. Stating in this in Parliament, Mr. Nehru said that the Chinese Prime Minister in his reply suggested the 19th April for his visit to Delhi and that he would stay there until the 25th April.

The Defence Minister, Mr. Krishna Menon has said in Lok Sabha that there have been no incidents on the Sino-Indian border in the Ladakh region during the last three months.

Special Offer: India-Made Agarbattis

(SHIPMENT JUST ARRIVED)

WHOLESALE TRADE PRICES

THREE ROSES, 3 tolas	37/6 Doz
(Available in Thin/Thick Sticks)				
GATEWAY OF INDIA 3 Tolas	45/- "
" " " 6 "	90/- "
CHAMELI 2 "	18/- "
" 1 "	9/- "
SUGANDH RANI 5 "	33/- "
" " 2½ "	18/- "
" " 1 "	8/- "
" " ½ "	4/- "
LATAMANGESHKAR ½ "	4/- "
CHANDAN DHOOP 3/-	Box of 16 Sticks.			

CASH WITH ORDER — PRICES F.O.R. DURBAN

We have also received Genuine Basmati Rice 1/- per lb (Minimum Order 100lb)

We are Stockists of all kinds of Indian Dholls, Spices and Condiments, Betelnuts, Almonds, Tamarind, Whole Coconuts and All kinds of Imported Rice.

SPECIAL PRICES TO THE TRADE

Please write for our price list:

K. HARIBHAI & SONS
(PTY.) LTD.

Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants
81 Victoria Street,—P.O. Box 2156—Durban.
Telegraphic Add.: "BHAISONS"

B-I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S.S. Kampala arriving 1st April, Sails on 5th April
Calling at Mormugao

PASSAGE FARE TO KARACHI OR BOMBAY

First Class	single	without food	£92—0—0
Second "	"	"	£60—15—0
Third "	"	"	£31—10—0
Ordinary			Special
Non-Vegetarian	£5—5—0		£10—18—0
Vegetarian	£4—17—0		£10—10—0

For further particulars apply to—

Shaik Hamed & Sons
(Pty.) Ltd.

390 Pine Street, — Durban.
Telephone 20422, Tel. Add. "KARAMAT."

★
જીવન એ જન્મ અને મૃત્યુ વચ્ચેની એક તેજરેખા છે આ તેજરેખા કેવડી છે એ જોવું જરૂરી નથી, પરંતુ કેટલી તેજરેખી છે એ જાણવું જરૂરી છે.
—શ્રીમાન સત્યવાદી.

પુસ્તક ૫૮ મું—અંક ૧૩

તા. ૧ એપ્રિલ, ૧૯૬૦.

જુદક નકલ પે. ૪

‘ફરવુઅર્ડને શાંતિથી શરમાવો’

શાર્પવીલમાં થયેલી ખુનરેણ ઉપર બ્રિટિશ છાત્રું ‘હેલી હેરલ્ડ’

લંડન

આ બાચાર પામેલી બ્રિટિશ પ્રેમ માટે મજૂર પક્ષ એમ છે આ સારકારિક વિશ્વમાં સૌથી પ્રથમ મોહનાર યુનાઇટેડ સ્ટેટસની સરકાર હતી. પરંતુ દક્ષિણ આફ્રિકામાં થયેલી ખુનરેણ ઉપર બ્રિટિશ સરકાર યુધ ઉપર હાથ રાખી વિરોધમાં સૂર મેળવવા મામતી નથી.

‘ધ ટાઇમ્સ’ સરકારનો બચાવ કરે છે કે તે “પુરાવા વગર થી રીતે મત દર્શાવે.”

સીનેર આફ્રિકન પુરૂષો અને સ્ત્રીઓ કતલ થયા. અને લગભગ ૨૦૦ નેટલાં પુરૂષો, સ્ત્રીઓ અને બાળકો ધાવલ થયા.

આનાથી વળી, વધુ યા પુરાવા ધ ટાઇમ્સ અને સરકારને જોઈએ. આવા મૃત્યુથી વળી તે કેટલી શાંતિ રાખશે? દક્ષિણ આફ્રિકાની અંદર કોઈ, અને ખાસ કરીને વડા પ્રધાન ડો. ફરવુઅર્ડે જીમ ન સમજવું જોઈએ કે આ સરકારના મુખાપચાથી સ્ત્રી પ્રળની ખરી લાગણી પ્રદર્શિત થાય છે. આ વ્યક્તિ ફરવુઅર્ડે જે મા બહન આવે છે.

આ વ્યક્તિ ફરવુઅર્ડે ને પોલીસોને તેમના ભયંકર કૃત્યો બદલ ધન્યવાદ આપે છે અને કહે છે કે સરકારની રંમદેયની નીતિથી ઉશ્કેરાય આ કરજી બનાવ બન્યો નથી.

બ્રિટિશ પ્રળને જાતે હજારોની સંખ્યામાં ઉમટી આવી આ વ્યક્તિને કોમનવેલ્થની અંદર યુલામી રીન્ય નીતિ વિષે તેમણે શ્રી અભિપ્રાય છે, તે વ્યક્તિ કરવું જોઈએ.

અતિકાર કરે!

ધ હેરલ્ડ રાષ્ટ્રિય પ્રતિપાદનની મામળી કરે છે. તે શાંતિકારક, ઉદાત અને અશરકારક હોવું જોઈએ.

ફરવુઅર્ડના પોલીસોના હાથે કતલ થયેલા પુરૂષો અને સ્ત્રીઓ માટે શોકથી ભરેલા આખો દેહ, જે મિનિટની કાર્તિનું રૂપ કલાક લેશે.

ફરવુઅર્ડનું વિમાન ઉતરે તેજ ધડી થી આખા રાષ્ટ્રે એ મીનીટનું મૈન—

કારખાનાઓમાં—કચેરીઓમાં, બંદરો માં અને શેરીઓમાં પાળવું

આ વ્યક્તિ બ્યારે બ્રિટનમાં પગ મૂકે ત્યારે શેરીઓમાં શાંતિકારક-પ્રતિપાદનનું રૂપ કલાય દેખાશે.

એવું પ્રતિપાદન હોવું જોઈએ કે બ્યારે તે વ્યક્તિ બાણ્યથી પસાર થતી હોય ત્યારે મોઠા ફરીને પોઠ દેખાડે

ફરવુઅર્ડને દેખાડવા માટે કે બ્રિટન, તેની સરકારની નીતિને જેની ધિહારે છે તે માટે, તમને કલાય શાંતિની અને આલાખના બીજા સારા રસ્તા માલમ હોય તે તે અમને કહેો!

દરેક જાતના વિરોધ માટે શિખતબધ પ્રતિપાદન હોવું જોઈએ. ખ્રીસ્તી દેવજોના સપ્રદાય, ટ્રેડ યુનીયન મુવમેન્ટ, મજૂર પક્ષ અને બીજા આવી સંસ્થાઓ જે પોતાના આંતરિક નીતી અમે તે હોવા છતા આ પ્રતિપાદનમાં જોડાય, ફરવુઅર્ડને બતાવી આપવું જોઈએ કે અમે માનવ હકકના તરફેણમાં છીએ.

આ વ્યક્તિ બ્યારે આપણો કિનારો છેડે ત્યારે તેને અખર હોવી જોઈએ કે સ્વતંત્ર બ્રિટન યુ વિચારે છે!

શાર્પવીલના ગોળીબારથી વિશ્વમાં વિરોધનો પવન

દક્ષિણ આફ્રિકામાં થયેલા ગોળી-બારથી નીચેના શબ્દોએ વિરોધ દર્શાવ્યો હતો:

વાનકુવર: ખ્રીટીશ કલમ્બીયાના વિશ્વવિદ્યાલયની જેન્મા મેટર સોસાયટી એ કહ્યું કે દક્ષિણ આફ્રિકાના રંમદેય સામે વિરોધ દર્શાવવા માટે તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકાના એક બાન્ડુ વિદ્યાર્થી માટે રોકાણથી પની વ્યવસ્થા કરશે.

મેલ્બોર્ન: સોવિયેટના ટાસ છાપાએ જણાવ્યું કે શાર્પવીલના ગોળીબારથી લગભગ ૨૦૦ માણસો માર્યા ગયા છે અને લગભગ ૪૦૦ નેટલા ધાવલ થયાં છે.

છાપાએ કહ્યું કે તેઓ સત્તાથી ઉલ્લેખ કરી શકે કે, ‘સોવિયેટ યુની-યનના સત્તાવાળાઓ સોવિયેટ પ્રળની સાથે મળી, દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકાર ની નીતિને વખોડી કાઢે છે, કેમકે તે માનવ હકકના જાણીતા સિદ્ધાંતને ભંગ કરે છે.

સોવિયેટ સત્તાવાળાઓ માને છે કે, આફ્રિકન પ્રળની સામેના આવા હિંસક

બનાવો બનતા અટકાવવા માટે તાત્કા-લીક પમલા ભેવાવા જોઈએ.

બ્રીસ્ટલ: બ્રીસ્લ વિશ્વવિદ્યાલયનો લગભગ ૫૦૦ નેટલાં વિદ્યાર્થીઓની સહીથી એક વિરોધ દર્શાવતો પત્ર લંડનના દક્ષિણ આફ્રિકાના હાય કમિ-સ્નર પર મોકલાયો છે.

ન્યુ યોર્ક: અમેરિકાના એલ-આફ્રિકા રડુડન્ટસ યુનીયનના લગભગ ૪૦ સભ્યોએ યુનાઇટેડ નેશન્સ બીદ્દામ આમળ પીટ્ટેમ કરી હતી. દક્ષિણ આફ્રિકાના ‘બયંકર’ એવા બનાવના વિરોધમાં તેઓએ આમ કહ્યું.

બુલ્થર હેમ્પટન: મજૂર પક્ષ જેની ટાઉન કાઉન્સિલમાં બહુમતી છે, તે મોઠાએ રવિવારે બીન-રાજકારી એવી પ્રાર્થના સભા, આફ્રિકનોની થયેલી ખુનરેણ માટે મોલાવી હતી. ધજા વહતાઓએ આવા ખુનરેણ માટે વિરોધ દર્શાવ્યો હતો.

લેલીંગટન (ન્યુઝીલેન્ડ): લેલીંગ-ટન ટ્રેડસ યુનીયન કાઉન્સિલ ને ૪૧, ૦૦૦ મજૂરોનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવે છે,

તેણે શાર્પવીલના ગોળીબારનો સખત વિરોધ કરતો ઠરાવ પસાર કર્યો હતો. અને ન્યુઝીલેન્ડ ફેડરેશન ઓફ લેબર પાર્ટી એવી મામળી કરી કે તે ન્યુઝી લેન્ડ રમળી યુનીયનને કહે કે તેઓએ દક્ષિણ આફ્રિકા સામે વિરોધ દર્શાવવો માટે ગોરી યા માઓરી કોષપચી ટીમ મોકલવા માટે ના પાડી દેવું

વધુમાં તેઓએ એવા નિશ્ચય કર્યો કે ન્યુઝીલેન્ડ, યુનાઇટેડ નેશન્સની પરિવર્ધમાં દક્ષિણ આફ્રિકાના આવા બનાવોનો વિરોધ કરતો ઠરાવ મુકવો.

પેરીસ: સાંજનું સ્વતંત્ર સમાચાર પત્ર ‘લામોન્ડ’ જણાવે છે કે આ રમ-ખાણથી નેશનાલીસ્ટ સરકાર કંઈક મોહ લેશે કે નહિ તે જોવાનું છે. “વધુમાં તેઓ કહે છે, અમે તે હોય, પરંતુ તેમના દિવસ પુરા થવા આખા છે.”

કોપનહેગન: સાંજનું સ્વતંત્ર પત્ર ‘ધ-ફોરમેશન’ કહે છે, “દક્ષિણ આફ્રિકાના માલનો બધ્ધિકર કરતા વધુ અસરકારક નીતિ એ છે કે ખ્રીટીય કોમનવેલ્થે દક્ષિણ આફ્રિકાને સહંતર તરજોડી દેવું.”

ટુનીસ: ટુનીસ રાષ્ટ્રિય સમાજ્યુડે રંમદેયની નીતિને વખોડતો ઠરાવ કર્યો અને પ્રથમને જણાવ્યું કે તેમણે આ તાજેતરના બનાવોનો વિરોધ દર્શાવતો પત્ર દક્ષિણ આફ્રિકાના સરકાર ઉપર મોકલી આપવું.

પેકીંગ: પેકીંગથી નેશનલ વીમન્સ ફેડરેશન તરફથી આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસ વીમન્સ લીમ અને ધ ફેડરેશન ઓફ સાઉથ આફ્રિકન વીમન ઉપર તાર આપ્યો હતો. તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકાની પ્રળને તેમના માનવહકકની ઘટત માટે સહકાર આપે છે.

ટ્રીનીદાદ: નેસ્ટ ઇન્ડિઝ ફેડરલ સરકારે, ખ્રીટીય કોલોનીયલ ઓર્ગીસપર તાર કરી જણાવ્યું, “આ ભયંકર કૃત્યોથી અમને અચ્છમો થાય છે. આફ્રિકનોને પોતાની માનુષ્યમિમા ને કતલ ચલાવી છે તેનો અમે સખત વિરોધ કરીએ છીએ.

તે ઉપરાંત ટ્રાંકલગર રકવેરમા થયેલાં બનાવો અને ડો. ઉર્ડી જગન અને બીજા નેસ્ટ ઇન્ડિયનો વિષેના સમા-ચારોની ઇચ્છા અમે રાખીએ છીએ.”

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧ એપ્રિલ, ૧૯૬૦.

શાર્પવીલ અને હવે પછી

શાર્પવીલના ખુનરેણ પછી ઘણું બન્યું છે. સાંસ્કારિક વિકાસે યોગ્યમાં શબ્દોમાં દક્ષિણ આફ્રિકા વિષેના ચોતાનો મત આપ્યો છે. આ દેશની અંદર પણ સરકાર ગોળીબારનો તપાસ મ કરવાની ઇચ્છા બદલી નાંખી હવે તપાસ કરવા માંગે છે. પછીથી પાસ-કાયદો જે આફ્રિકાને હેરાનકર્તા હતો તે પણ હવે મોકુફ રાખ્યો છે. દક્ષિણ આફ્રિકા ચોતાના ઇતિહાસમાં અગત્ય ના દરમિયાને આબુ છે એમ કહેવું શુભ છે. એક પછી એક અગત્ય ના બનાવો બને છે. સરકારની એક સમક્ષ એવો ધારો પડ્યો છે કે જે બીન-ગોરી રાજદારી સંસ્થાઓને ગેર કાયદેસર કરાવે. જ્યારે સરકાર અને બીજા લોકો એવું ધારતાં હતાં કે એ. એન. સી. અગિનરી પી. એ. સી.ની નીતિથી છુટી પડશે ત્યારે તે પણ પી. એ. સી.ની સાથે લેગી થઈ, ગયા સોમવારે ચોક્ક દર્શાવવા નીકળી પડી. શ્રી એલબર્ટ લુથુલીએ ચોતાનો પાસ ખાળી નાંખ્યો છે, અને બીજા અગ્રગણ્ય એ. એન. સી.ના નેતાઓએ પણ તેમ કહ્યું. જુદી જુદી નીતિ હોવાં છતાં હવે બન્નેની કાર્યની રીત એક થઈ છે.

ગયે અઠવાડિયે અમે કહ્યું કે લડાઈથી લડાઈ પ્રેરાર્થ છે. જ્યારે સોમવારે ચાંતિથી ચોક્ક દર્શાવવાનો દિવસ હતો ત્યારે ઘણી જગ્યાઓએ હિંસક કૃત્યો અને મરણના બનાવો બન્યાં. નશીમ ભેગે પોલીસો અકુશથી પત્યાં અને શાર્પવીલ જેવો બીજો બનાવ ન બન્યો. સરકાર ગમે તે કરે પરંતુ હવે આફ્રિકાને આગેકુચ શરૂ કરી છે, અને આનું પરીણામ શું આવે એ બારી કાંઈથી કોઈ કહી શકે નહિ, પરંતુ એક વાત અત્યંત બન્યું છે કે આફ્રિકાને સ્વતંત્ર બની ચોતાના માતૃભૂમિના રૂબ આખવા ભેદને, મેની કોઈ ના પાડી શકશે નહિ અને રોકી, પણ શકશે નહિ. અગત્યનો પ્રશ્ન એ છે કે આફ્રિકાને સ્વતંત્રતાની ચોક્ક માટે હિંસક યા અહિંસક પગલાં લેશે ?

આફ્રિકા ખંડના પુણ્યપુણ્યમાં આફ્રિકન રાષ્ટ્રો કહે છે. કે તેઓ પૂ મહાત્મા ગાંધીજીના અહિંસક નીતિના પગલે ચાલે છે. પી. એ. સી. ચળવળના નેતાઓએ પાસ-કાયદા ઉઠાવ પકડાયા પછી કચેરીમાં જે શબ્દો ઉચ્ચાર્યા તે પૂ. ગાંધીજીના આ દેશમાં ના અને ભારતમાના શબ્દોના પડઘાઈપે હતાં. ડરબન મેલરૂટ ની કચેરીમાં પી. એ. સી.ના સંબંધોએ તટસ્થ બની કહ્યું કે અમે નકકી કહ્યું છે કે અમે પાસ રાખીશું નહિ, અને સવાલોના જવાબ આપતાં કહ્યું કે જે કાયદો અમારા સરકાર વિના બન્યો છે તે ખરાબ છે અને તેનો ભંગ કરતા અમને કંઈ જોડું દેખાતું નથી. ભારતમાં ૧૯૧૮ થી ૧૯૪૭ સુધીમાં કેટલીયે વખત આવો ઉચ્ચાર પૂ. ગાંધીજીએ અને તેમના અનુયાયીઓ કર્યો હતો. આ માગે જે જઈ શકાય તે પછી હિંસાની જરૂરત રહેતી નથી. બીન-ગોરા ઝોએ એટલું જ કરવાનું છે કે જે વસ્તુ તેમને ઠીક ન લાગતી હોય તે ન કરવાનો સંકલ્પ જાહેર કરવું. આફ્રિકન કોમથી દેશમાં જે ભગતિ આવી છે તેવે વખતે જે બીજા ગાંધીજી પેદા થાય તે તેને ઇશ્વરી સંકેત સમજવું. હિંમો કરતાં અહિંસાથી વધુ લાભનો અનુભવ મળ્યો. આફ્રિકન પ્રજાને એક ગાંધીજીની જરૂરત છે. તેમણમાં એવા મનુષ્યો છે જે એ ભાગ બનવી શકશે. તેવા લોકોએ હવે આગળ આવવું જોઈએ.

આ સમસ્યાઓ ઉકેલ્યા વિના નહિ ચાલે (લેખક : પિતાંબર પટેલ)

સરકાર અને મહિલા મંડળ દ્વારા ઓગાંધીના ભગતિનું કામ સાર થાય છે. જેથી સમાજમાં પણ અધિક અંશે ભગતિ આવી જાય છે પણ આ ભગતિની અસર હજી મામડાં સુધી વિસ્તરી દેખાતી નથી. તેનું એક કારણ એ પણ છે કે આ મહિલા મંડળ કે ભગિની સમાજને કે ઓ સંસ્થાઓની પ્રવૃત્તિ મદદ અંશે સહેરો પુરતી જ મર્યાદિત રહી છે તેમ મોટા ભાગની ઓ કાર્યકર બહેનોને મામડાં નો સાચો પરિચય પણ નથી તેમને આમડાંની ઓગાંધીના કાલાકીનો પણ ખ્યાલ આવી શકે તેમ નથી એટલે ગ્રામસમાજ કે મામડાંની રહેણી કરણી થી અગાંધી ઓ કાર્યકરો મામડે જઈ ઓગાંધીની ભગતિની જે વાત કરે છે તે હચમચ બની રહે છે.

મામડાંની ઓગાંધી મોટે ભાગે નિર-ક્ષર છે. હવે વળી કન્યા ડેવલપ્મન્ટ પ્રમાણ ધીમે ધીમે ઉભે આવી રહ્યું છે. પણ એ અર્થસિક્ષિત કે અર્થ સિક્ષિત ઓ સમાજ નવ ભગતિની વાત સમજી શકતી નથી. હજી મામડાં સુધી સીવીલ મેરેજની વાત, હોંડી ડોઝ ખીલની વાત, વારસા હકકની વાત પહોંચી નથી. તે 'ટ્રાયલ મેરેજ' કે એવી વાતો તે તેમના કાન સુધી પહોંચે જ કયાથી? આ સમાજ ગોતિ બહાર લગન કરવાનું વિચારી શકતો જ નથી. તેમ પોતે પસંદ કરીને પરણે, પુખ્ત ઉંમરે પરણે તે વાત તે એ સમાજની કલ્પનામાં પણ ઉભે તેમ નથી. વડીલો જ લગન સંબંધ જોડે, ત્યાં તે 'આજ અને દીકરી નર્વાં દોરે ત્યાં ભવ' એવી સ્થિતિ છે.

જેમ લગન વ્યવહાર અને જીવનમાં સિક્ષણથી કે પ્રચારથી ઝાઝી અક્ષર પહોંચી નથી. તેમ આરોગ્ય, સ્વચ્છતા, રહેણી કરણી વગેરેમાં પણ નવભગતિ ના, તેજસ્વિણો પહોંચ્યાં નથી. હજીયે ઓગાંધી વહેમમાં, નજરમાં, માતામાં, જીવ પલિતમાં માને છે. દીકરો મારો પડે તે નજર હજીયે નાંધે છે. તે એ સારો ન થાય તે દોરા ખાત્રા કરાવે એ ઓગાંધી કુણું છે, જીવ કાંઈક ગાંધી વાગે છે અને જુવા મોલાવે છે. મામડાંના ધરની માધણી જ એવી હોય છે કે ધરમાં હવા ઉભસ આજે આવે. ચોરીના બપના કારણે લાખા ધર બાંધ્યાં હોય છે. પાછળ નાનું સરખું જીવનું હોય છે એ જ ધરની આમળ દોર બાંધે છે. પાછલા ભાગમાં માણસો રહે છે તે ઉવટનો જે ઝોરડો હોય છે ત્યાં સુવાવડનો ખાટલો ન આપ છે. સુવાવડી સુર્પના દર્શન ન કરી શકે, મોખ્ખી હવા ન મેળવી શકે એવી હાલત હોય છે.

તેમ જીની પદતિએ કાયદો સુવાવડ કરાવે છે. જેથી કેટલાક કેસ કચળે છે. ઘણી ખીમારીઓ બોરવી પડે છે પરિણામે ખાળક અને માને જીંદગીબર સહેલું પડે છે.

જામેમામ કવાખાના તે કયાથી હોય? પણ તાતકાલિક ઉપચારના સાધનો પણ હોતાં નથી. તે એટલા માં કયાય હોય તે પણ ઓગાંધીને દવા લેવા કોઈ મોકલવું નથી માઠગી વધી જાય કે કે કચળે ત્યારે કોઈક્ટર પાસે જાય છે સમયસર ઉપચાર ન થવાથી પણ પશુધાર, ઓગાંધી, પારોવાર સહન કરવું પડે છે.

બોળોના ઉઠેરમાં પણ દીકરા દીકરીને મોટા ભેદ રાખવામાં આવે છે. દીકરી જો તે પારકું બન, એની પાછળ ખર્ચ કોણ કરે તેમ જોને વળી ક્યાં હાટ માંડવા છે તે બજાવીઓ આવી માનવતા હજીયે ઘણાં માન્યાપના મનમાં ધર કરી રહી છે. પણ ઊંઠ-રાઓ બજાવા માંડવા, બજેલી વહીને આગ્રહ વધતો ગયો એટલે વળી બજાવવા વળ્યા છે. પણ લોકોમાં હજી ડેવલપ્મન્ટો પ્રેમ જાગ્યો નથી. તેમને ઓગાંધીને બજાવવી જોઈએ, તેનું રહસ્ય સમજવું નથી. આથી અક્ષર જ્ઞાન પામેથી ઓગાંધી પણ રાજીંડા ઉસરામાં બજેલું બૂલી જાય છે, પછી થી એ વાયે કે બજેલું તાણ રાખે એવી તક પણ મળતી, નથી તેમને. માથે એટલું બધું કામ રહે છે કે તેઓ વાંચવા લખવાનો સમય બાંધે જ કાઢી શકે. બજાવી ઊંઠગીઓને પણ હાણપાણી કરવાનું, નાના ખાળકોને પ્રમાણવાના, ચાર લેવા જવાનું, ખાને ધરકામમાં મદદ કરવાની રહે છે. આ મા તે કેવી રીતે બજાવી શકે? વળી વાવણીના કે લલણીના કે વાલવાના દિવસો આવે ત્યારે તે ઊંઠગીને ચાળાએ, પણ, મોકલતાં, નથી, આથી ખુદ બજાવી ઊંઠગીઓનું જ મન બજાવ તરમથી ઉતરી જાય છે. જે બજાવી શકે, એવી ઠોચિપાર ઊંઠગીઓ હોય તે પણ બજાવી શકતી નથી આથી આમડાંની ઓગાંધી, વિકાસ, રૂંધાવ છે. [અધુરું]

—વોરખદર પાસેના બોખીરા માને, જીવનમાં મળેલી જમીન પર હરિજનોના સાઠ કુટુંબોને વસાવવામાં આવશે. સમાજ કલ્યાણ ખાતા તરફથી સર્વ કારિજન ઠોચીની બાંધણીમાં આવશે અને તેમાં એ બધાં કુટુંબોને વસાવાશે. હરિજનોએ પોતે બાંધે પદધામા ચોતાનો પ્રમ આપવાનો રહેશે.

અમારી પ્રવાસ ડાયરી

સો. ભાઈ અને લીલા રશાઈ

[૬૫નો ૨ ભે]

અમે છુપરદીખાડ' એક રાત રચા દતા. છુપરદીખાડના રસ્તાની લીલી મનોહર કુદરતી સીનેરી જોઈ બાઈશ્રી. જોશીનો સોલ્મના સોડમાં'નો લેખ ને તેમને વર્ષો પહેલા લખ્યો હતો તે યાદ આપ્યો. બાઈશ્રી મહેતા અને એ. સૌ મધ્યભેન ધણાજ માયાણુ અને નીખાલસ રવભાવના છે. જરા વારમતિ અમારી સાથે એવા બળી મયા કે અને જલ્લે વર્ષો જુના મિત્ર હોઈએ. સાંજના વાણુપાણી કરી પરવારી અને પ્રાર્થનામાં મયા દતા. છુપરદીખાડ' ના હિંદીભાઈ પહેને દર રવીવારે સાંજે વિ. ગ્રાહજને લાં પ્રાર્થના સભામાં ભેમા થાય છે. બાઈ ભેનો તથા બાળીકાઓ તરફથી સુંદર બલ્નેતો મવામા દતા યુ. સુશીલાબેને પણ એક ધણું સાર બલ્નેત માયું હતું અને સારપાદ આરતી તથા સાંતીપાઠ વગેરે કામકામ પતાવી સભા વિસર્જન થઈ હતી. ઘેર આવી મધ્યભેન સાથે આડી અવડી વાતો કરી નિદ્રા આધીન થયા હતા. પણ સુશીલાબેન તથા બીખાભાઈ માર્તરે રતના ૧૧૧ સુધી ત્યાના બાઈઓ સાથે વાતો કરી હતી. બીજે દિવસે સવારે એટલે તા ૧૪-૩=૬ના રોજ સવારે નવ વાગે જૂપત બાઈ મહેતા તથા મધ્યભેનની ભાવબીની વીદાય લઈ બેટકીજી જવા અને ઉપડયા અને અગીઆરકને સુમારે બેટકીજી આવી પહોંચ્યા હતા. લાંની કરતમનું કામકામ પતાવી રોડેશીયાની કરતમ ઓશીસે આપ્યા હતા લા પણ અમારું કામ નિર્વિઘ્ને પતી ગયું હતું અને રોડેશીયાની હદમા દાખલ થયા હતા. અહીં દાખલ થતાંની કાલેજ "આનલી ફોર યુરોપીયન" અથવા "ફોર નોન યુરોપીયન"ના પાટીઆ માયખ થઈ ગયેલા જણુયા. જે કે રોડેશીયામા પ્રત્યેક કામ માટે લતા જુદા રાખવામા આપ્યા છે. છતા પ્રમાણમા આઠા છે. ઇલાયદાપણું પણ છે, પણ દેખીતું નથી.

રોડેક રસ્તો કાપ્યા માઠ અને રસ્તામાંજ નારતોપાણીનું કામકામ પતાવી જ્વાનનો રસ્તો લીધો હતો. અને લમભમ સાગ ત્રણ વાગે જ્વાનડા આવી પહોંચ્યા હતા જે કરતમ ઓશીસથી ૧૨૨ માઈલ છે અને અમારા કુકામ બાઈશ્રી મનભાઈને લા રાખ્યો હતો. બાઈશ્રી મનભાઈ તથા રણાઆતમેને હમારો ભાવબીનો સત્કાર કર્યો હતો. જ્વાનડા પર્વતોની હાર-માળા વચ્ચે આવેલુ એક નાનું રણાઆમણું યદેર છે. લાં અર્ધ-નિંદ્રા તરફથી પ્રાયમરી સ્કુલ બાઈવામા આવી

છે. તેમાં ઇન્ડિયન તથા કલક' વિલાયીઓ સાથે બલે છે. કારણ હિંદીઓના ફક્ત સાત ઘણાજ આવી છે. તે સ્કુલ યદેરથી લમભમ ત્રણેક માઈલને અંતરે છે અને લાં વિલાયી ઓ માટે સારી સગવડ રાખવામાં આવી છે. જે વિલાયી સ્કુલથી ત્રણ માઈલ કે વધારે દુરુ રહેતાં હોય તેને અર્ધ-નિંદ્રા તરફથી એક ફ્રી બાયસીકલ આપવામાં આવે છે. તેઓ બધી રહે લાં સુધી તે વાપરી શકે છે. જ્વાનડા ની સ્કુલમાં બાળકો માટે એક સુંદર પાક' છે. તેમાં બાળકોને માટે રમત મતનના સાધનો તથા સ્વીમીંગ બાથ પણ બાઈવામાં આપ્યા છે અને તે જ્વાળાની પાસેજ છે. જ્વાનડાના રસ્તે લમભમ ૧૦ માઈલના અંતરે 'રોડેશીયા સીમેન્ટ ફેક્ટરી'નું કારખાનું આવે છે. લા અને મયા દતા. ફેક્ટરીની નજીક સીમેન્ટ પ્લાન્ટોના પહોંચાની હાર આવેલી છે. તે પહોંચામાંથીજ પર્થેરા ખોદી લાવેને તેને મશીનમા ણને જૂદા પનાવે છે. અને તેને એકથી બીજા અને ત્રીજા મશીનમાં ણી ણને સીમેન્ટ પનાવવામાં આવે છે. અને તે સીમેન્ટ મશીન દ્વારાજ મેજોમા પેક કરીને સીવાઈને પેટો તથાવાર કરવામા આવે છે. લાથી આવી રાત્રે વાણુ કરીને પરવારીને શ્રી દાસબાઈને લા પુ બાપુની શીફમ પતાવવામા આવી હતી લા મામની બધી હિંદી વસ્તી હાજર હતી જે પંડી અંદર હતી શીફમ પુરી મયા બાઈશ્રી મનવાન દાસબાઈ તરફથી સર્વે બાઈમહેનોને કહેવામા આવ્યું હતું કે આજ આપણે બારણે મોવેરા મહેમાન શ્રીમતી સુશીલાબેન માધી આપ્યા છે. તે જલ્લે ઘર બેઠા મયા આવી હોય એમ લાગે છે આ તકનો લાભ આપણને મળે તેથી હું સુશીલા બેનને બે શબ્દ કહેવા વિનંતી કરું છું સુશીલાબેને લાંના બાઈમહેને જે પ્રેમ બાળ એમના તરફ પતાવ્યો હતો તેનો આભાર માન્યો હતો. અને કહ્યું હતું કે સાલિય આફ્રિકામાં પુ બાપુજી બેસીસ્ટર બની પૈસા કમાવા આપ્યા હતા પરંતુ અહીંના હિંદીઓ ની દયા જોઈને તેમનું હૃદય દ્રવી મયું હતું અને તેમણે અમીરી ડોઠી ફરારી પ્રકણ કરી હતી અને સાલિય આફ્રિકામા હિંદીઓનું સનમાન કેવી રીતે જળવાયા તે માટે તનતોડ મહેનત કરી હતી આમા તેઓ સફળ પણ થયા હતા' પ. બાપુએ સંત્યાક્રમ ની સરઆત ડરખનથી કરી હતી. ડરખનથી ભગભમ પંદરેક માઈલના

અંતરે "શીનીકલ" નામે જગ્યા લીધી અને ત્યાં 'ઇન્ડિયન ઓપીનીયન' છાપાની સરઆત કરી હતી. જે આજ પણ ચરતા ચરતા છવી રહ્યું છે હદાય એ છાપુ બલિબ્ધમાં બંધ થઈ જાય પણ પુ બાપુની યાદગીરી રહે એ અર્થે અને "મહાત્મા માધી મેમોરીઅલ" હાઈ-સ્કુલ બાઈવા મંગી એ છીએ. જે અમારા આ કામમાં સફળતા મળશે તે બલિબ્ધમાં માધી યુનીવર્સીટી કોલેજ તથા હોરટેલ બાઈવા પણ ઇજીએ છીએ. જેથી પુ બાપુની જે તપોભૂમી અમર રહે. અંતમાં એમણે કહ્યું હતું કે હું તમારે બારણે બીક્ષાની ડોળી લઈને આવી છે. તમારી શક્તિ પ્રમાણે જરા પણ ઠીલ મોર્ચા વગર મદદ કરશો એમ ઇચ્છુ છું પ્રત્યેક મનુષ્યની જીવનમાં ત્રણ ફરજ હોય છે એક પોતાના ધર્મ પ્રત્યેની બીજી કોટુ'બીક અને ત્રીજી સામાજિક. રાષ્ટ્રપિતા પ્રત્યેની જે તમારી ફરજ હોય તે સમજીને તમારે આ શુભ કામમાં મદદ કરવાની છે. અમારા પોરોશી દેશમાં વસતા આપ સૌ બાઈ ભેનોને હું મળવા આવી છું અને તે પણ ડોળી લઈને તમારો સીનેા મારા પ્રત્યેનો પ્રેમભાવ જોઈને માફ કરવા દ્રવી જાય છે અને મને બાન છે કે હું તેને લાયક નથી. જ્વાનડાથી નીકળતા પહેલા બાઈશ્રી બીખાભાઈ મારતરે થમ લઈ ઠીક ઠીક

લવાજમે ઉપરાળ્યા હતા અને નના પ્રાહો પલુ કર્યો હતા. જ્વાનડાના લોહો ધણાજ મામાણુ અને ભાવિક હતાં. ત્યાં એક રાત રહી બીજે દિવસે જમી પરવારી ત્યાંના બાઈ મહેનોની ભાવબીની વીદાય લઈ અને બુલાવાયો તરફ રવાના થયા હતાં. અને બુલાવાયો જતાં રસ્તામાં જીવનની વિતેલી આડી અવડી વાતો કરતા કરતા ૮૪ માઈલનો રસ્તો પસાર કર્યો હતો અને સાંજે ૪ વાગે બુલાવાયો આવી પહેંચ્યા હતાં

(અધુરું)

વેવાઈનો લોગ

નવસારી : યુદ્ધનાં અભાવે જન તેર દિવસ સુધી નવસારીમાં પડી રહી અને વરરાજ અને તેના સાથીઓ પોતાના વતન વલસાક જઈ ન શક્યા તે બનાવથી જન કોમમાં એક રમુજ ફેલાઈ છે. વાત એમ બની કે નવસારી ના વતની ના પુત્રીના લમ વલસાડ કરવા મા આળ્યા હતા. પણ લમ પછી ચોદસ આડે આવી અને બીજાં અન્ય કારણોસર કન્યા સાસરે જઈ ન શકી એટલે વરરાજ અને કેટલાક જનયાઓ એ કામો નાખી વેવાઈને ત્યાં પડી રચા દતા અને જન તેર દિવસ પછી વિદાય થઈ હતી.

શુભ પ્રસંગો માટે બેટ !

આઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ !

૧૭, ૨૬ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- રોમર
- રોડરી
- લે'કો
- રૂસર

વિગેરે દરેક ભતનાં ઘડિયાળ.

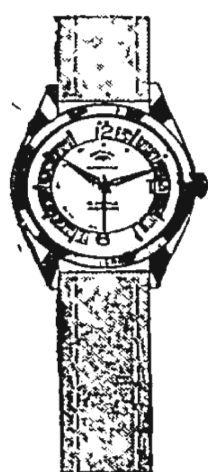
ઉપરાંત પુરૂષોનાં શર્ટ સુટ, પાયજમા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બેકસ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૧.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

આફ્રિકાની લૂંટ

લેખક : શ્રીયુત પ્રાણશંકર ભેરી

(મયા અંકથી ચાલુ)

પૂર્વમાં સદીના અંત ભાગે પોર્ટુગીઝ પાદરીઓએ દેશમાં દાખલ થઈ ડેલ્હાઈ રાજ્યને ઇસુધર્મી બનાવ્યા. લોડો ઉરુરાયા વિગ્રહ થયો પોર્ટુગીઝોને નાસી જવું પડત, પણ તેઓ ખચી મયા. આ અરસામાં ડોઈશ અને આલ્બર્ટ સરોવરોની વચ્ચેના પ્રદેશમાં વસવાટ કરતા નામા લોડોએ ડોન્ગો પર ચઢાઈ કરીને ધણે પ્રદેશ પડાવ્યો. ડોન્ગોના રાજા મજરાયો. તેણે પોર્ટુગીઝોની મદદ માગી અને નામા લોડોને તે દરારી થકયો.

ઈ. સ ૧૬૮૬માં ડોન્ગોમાં વિખવાદ શરૂ થયો સોગના નામે પ્રાંતના પરાક્રમી સુખાએ બગવો કરીને રાજાને દરારાવ્યો પોર્ટુગીઝ અને નામા લોડો રાજાની મદદે આવ્યા, પણ હાવ્યા નહિ. સોગનાના સુખાના સૈન્યો ઝડપે ચામ્યા અને આખા પોર્ટુગીઝ લશ્કરને કાપી નાખ્યું ઇસુધર્મી લાગવગ અસ્ત પામી સોગનાના સુખાએ આ વિજયની સ્મૃતિમાં ડોન્ગો નદીના મુખ આમળ એક મંજુત ઇર્તિમદ બધાવ્યો.

ઓગણીસમી સદીના પ્રારંભકાળે ડોન્ગોની આજ દી પુત બધામાં મુકાઈ મહુ મેલ્હયમને રાજા લીઓપોલ્ડ મશોધો પાસેથી આફ્રિકાની સમૃદ્ધિની વાતો સાંભળીને મંત્રમુગ્ધ થયો હતા. તેને પણ આફ્રિકામાં સામ્રાજ્ય જમાવવાની લાલસા જાગી ૧૮૭૮માં પ્રવાસી રેનેલીને તેણે નોકરીએ રાખ્યો અને નવા નદેશો મેળવવા માટે આફ્રિકા મોકલ્યો તે ડોન્ગોમાં ચાર વર્ષ રહ્યો તેણે ગળ નેડે ડોલકરાર કર્યા આ ડોલકરારો ડોન્ગોને મેલ્હયમ હેલ મુકવાના તેના દાવા માટે અધારરૂપ બન્યા અને બર્લિન પરિષદે તે માન્ય રાખ્યા

૧૮૮૫માં નવ લાખ ચોરસ માઇલ ના વિસ્તારવાળો પ્રદેશ મેલ્હયમને મળ્યો. પછી તે ડોન્ગો એકલી રાજા લીઓપોલ્ડનું જ આફ્રિકી સંસ્થાન બની રહ્યું

મેલ્હયમ ડોન્ગો પરના રાજા લીઓપોલ્ડના એકદમ આપણુદ શાસને પાશ્ચાત્ય સંસ્કૃતિને અત્યંત કલ્પિત કરી રાજા લીઓપોલ્ડે ઇસેલ્સના રાજમહેલમાં બેઠા બેઠા સ્વાર્થોધ કરામને કાલ્યાં. ડોન્ગોની આખી ધરતીને ગેતે ધણી યર્ષ બેઠો ડોન્ગો-વાસીઓના ધરખાર અને ખેતરો નિર્લંબપણે ઝુટવાયા. લીઓપોલ્ડના

માલુસોએ રખર અને દાથીદાંત મેળવવા માટે અકર્ય અભ્યાસો કર્યો અને બનરો મામડાઓનો નાશ કરી દીધો! ડોઇ પણ પ્રકારે રખર અને દાથીદાંત લાવી આપવા મજુરો પર વ્યાજ થયું. ન લાવી શક્યા તેમના ઘરોનાં અંગે કર્યાં. સેકોને હારખંધ ઉભા રાખીને હાર કરામા! મેલ્હયમને ડોન્ગોમાં કરેલો આ હસાકાઝ ન્યારે વિશ્વ સમક્ષ પ્રખટ થયો આરે બનરો હાહાકાર મચી ગયો! માનવગ્રેષી લોકોએ આ નિર્દયતા સામે પ્રચંડ વિરોધ જાહેર કર્યો લીઓપોલ્ડના શાસનની ખુબ જાટકણી કાઢવામાં આવી. એક તપાસકમીયન નીમાયુ અને રાજા લીઓપોલ્ડનું એકદમ શાસન રદ થયું પછી તે મેલ્હયમ સરકારે ડોન્ગોનું શાસન પોતાના હાથ મા લીધું અને ગોઝારા જૂતજાળની ઇળી સ્મૃતિ દુર કરવા પ્રયાસ કર્યો.

(સંપૂર્ણ)

સરકારનું નવું અંદાજપત્ર

લોડો સભામાં નાણાપ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈએ રજૂ કરેલા અંદાજપત્રમાં રૂ. ૧૫૩૯ કરોડની ખાફ દર્શાવવામાં આવી છે ચાલુ નાણાકીય વર્ષની આવક રૂ. ૮૩૮.૬૬ કરોડ અને ખર્ચ રૂ. ૮૫૪.૦૫ અંદાજવામાં આવ્યો છે

નાણા પ્રધાને રાષ્ટ્રને એ વાતની યાદ આપી હતી કે આગામી નાણાકીય વર્ષ એ ખીલ પચવર્ષીય યોજનાનું છેત્રુ વર્ષ છે અને વરસને અંતે તેમ જ ત્રીજી પચવર્ષીય યોજનાના આરંભના વર્ષે આર્થિક સ્થિતિ ખરાબર સમ તેલ રહે એની કાળજી લેવાની જોઈએ. અને ભારતીય સરકાર રિફાઈન્ડ ડિગ્રાફ આઈસ પર વધુ આધારી જાત નાખે

શ્રી દેસાઈએ જણાવ્યું હતું કે મહેસુલી આવકમાં રૂ. ૫૮૫૬ કરોડને

જે વધારો દેખાય છે તે મુખ્યત્વે કરકમ અને મધ્યમ સરકારની આપકારી વેરાની સારી વસુલાતને લીધે છે.

ભારત સરકારે આવતા નાણાકીય વર્ષથી અમલમાં આવતા વ્યાજ મુક્ત પાચ વરસના ૧૯૬૫ પ્રાઇઝ બોન્ડોની જાહેરાત કરી છે આ બોન્ડો રૂ. ૧૦૦ અને રૂ. ૫૦૦ના મમે ત્યારે વટાવી શકાય એવા હશે

નાણા પ્રધાને ૧૯૬૦-૬૧ની મહેસુલી આવક ચાલુ કરવેરાના ધોરણે રૂ. ૮૯૬.૪૫ કરોડ અને ખર્ચ રૂ. ૯૮૦.૩૫ કરોડની દર્શાવી છે. આમ મહેસુલી ખિસાબમાં ૮૭૯૦ કરોડની ખાફ રહે છે.

નાણાપ્રધાને જણાવ્યું હતું કે આ મામી નાણાકીય વર્ષ માટે યોજનાનો ખર્ચ રૂ. ૧૧૭૪ કરોડ થશે આવતા વર્ષમાં વિદેશી સહાય ૩૬૨ કરોડ

થશે. આવતા વર્ષમાં વિદેશી સહાય ૩૬૨ કરોડ જેટલી મળવાનો અંક છે

શ્રી મોરારજી દેસાઈએ જણાવ્યું હતું કે આમાંથી વર્ષનો સંરક્ષણ ખર્ચ મયા વર્ષના રૂ. ૨૪૩.૭૦ સામે રૂ. ૨૭૨.૨૬ કરોડનો રૂ. ૨૮૫૬ કરોડનો વધારો થયો છે. સરકારી પ્રમુખે લીધે આ વધારો છે

જે એવા સંજોગો ઉભા થશે તે સમાયુક્ત પાસે વધારે નાણાં મેલ્હયમની સલામતીની ખાતરી માટે બરૂરી પમલાં લેવામાં આ ના એક એક વર્ષનો સરકારને મળશે એ વિષે અને કહા નથી.

અંદાજપત્ર ધડતી વેળા આવતો વર્ષની તાકાલિત જરૂરિયાત કરતું વિશેષ એવું મારી નબર સમક્ષ હતું. કરવેરાના પાયાને વિસ્તૃત કરે એવી દરખાસ્તોને આકાર અપાયો હતો અને ત્રીજી પચવર્ષીય યોજનાની જરૂરિયાતોને લક્ષ્યમાં લેવાઈ હતી સીધા કરવેરા પર સતત નબર રખાશે વિચારણા થશે કે જેથી વધારેમાં વધારે સાધનમાથી એ પ્રાપ્ત થાય.

શ્રી પ્રિયોરીયા હિંદુ સેવા સમાજ

ઉપરોક્ત સમાજની વાર્ષિક જાહેર સભા રવિવાર તા. ૮-૫-૧૯૬૦ના રોજે બપોરે ૨-૩૦ વાગે સેવા સમાજના મહાનમાં નીચેનું કાર્ય કરવા મળ્યું.

- (૧) પ્રાર્થના (૨) મયા વર્ષની વાર્ષિક સભાની મીનીટસ (૩) મત્રીઓનો ઉવાલ (૪) ખજાનચીઓનો આર્થિક પરિચયિત ખતાવવો અડવાલ (તપોર્ષી નીસના અભીપ્રાય સાથે) (૫) પેરા સમીતીના મત્રીઓના તથા ખજાનચીઓના ઉવાલો (૬) દરદીઓનો ઉવાલ (૭) અધિકારીઓ અને અધ્યક્ષપદ સમીતીની ચુંટણી (૮) અધ્યક્ષ (૯) પરચુરથ

મગનલાલ ખીરજીભાઈ દાણવાઈ પ્રેમાભઈ એ. મા. મંત્રીઓ

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યોરન્સ કુ. લીમીટેડ

ઇન્ડીયાની મુખ્ય કંપની

અમે પરીષદ હીએ ળએ :- આગ, દરીયાઇ, અવસ્થાંતર, મોટર, મોલ, ચોરી, ધર કુદબ, ધર માલોજી (માથે) અકસ્માત વિ.

સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો

બલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રી, હરખન.

ફોન : હરખન ૨૫૮૪૫, ૨૮૫૧૩, ૨૯૮૪૪.

તમને ખબર છે

- કે ન્યુ ઇન્ડિયા, ઇન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
- કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે.
- કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની ૬૫ શાખાઓ કેવળ હોઈર્માં જ છે.
- કે ન્યુ ઇન્ડિયા : આમ, દરીયાઇ અને અકસ્માત ઉપર ૬૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પ્રીમીયમ લેખી કરે છે.

સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે

ન્યુ ઇન્ડિયા

સાથે વીમો ઉતરાવો.

સર પુરુષોત્તમદાસ ઠાકોરદાસની

જીવન ઝરમર

(૫મા અંકથી ચાલુ)

૬-૨૦૧૫ વધારે મુત્સદ્દીગીરીવાળા હતા મુખ્યમાં કમ બેંક સાથે સર પુરુષોત્તમદાસને નાતો છે તેની તેણે તપાસ કરી તો બધી જ બેંક સાથે સર પુરુષોત્તમદાસની પેટી સંબંધમાં હોવાનું માલમ પડ્યું બીજી પક્ષે જોઈ બારે સાપ તેમને બાધુ કે ઠાક પક્ષે બેંકમાં દેવુ કરીને પુરુષોત્તમદાસ વેપાર કરતા નહોતા.

જો બાધુ પછી ઇન્ડિયે હવે વાહુ જેવવાનો નિર્ણય કર્યો તેમજ પુરુષોત્તમદાસને પોતાને ત્યાં બોલવેલા આમંત્રણ અને જણાવ્યું કે મેડી ઇન્ડિયે સિવાય બીજી કોઈ જ કોઈને જોઈ નહિ.

આમંત્રણ પુરુષોત્તમદાસે સ્વીકાર્યું અને ઇન્ડિયેપને ઘેર ગયા. ઇન્ડિયે પક્ષે સાચા મુડમાં હતા. તેમજે કહ્યું, "બહુ કમલ સબરોમાં હોવાલુ નહીં આપરો."

"તમે સ્વીકારી શકો તેની જ બલામજો કું કરીશ." પુરુષોત્તમદાસે કહ્યું

"મારો સ્વીકારવા ન સ્વીકારવાનો પ્રશ્ન નથી. તમે જો કામળ પૂર મુકરો તે સ્વીકારશે જ." ઇન્ડિયે કહ્યું.

લક્ષ્મી અર્ચમાં વીસ કરોડ રૂપિયા નો અર્ચ ઘટાડો પુરુષોત્તમદાસે સહ્યવ્યે હતો. બ્યારે ઇન્ડિયે કમીટીના બીજા મેમ્બરોની સંમતિ લઈ રૂપિયા આઠ કરોડનો કાપ નક્કી કર્યો

"જો તમે ટેલીફોન બાબત સંમત થાવ તો આપણે લક્ષ્મી દસ કરોડ નો અર્ચ ઘટાડો કરી સદમત થઈએ." ઇન્ડિયે કહ્યું :

"આવા સોદા કરવામાં કું માનતો નથી રૂપિયા ૫૬૨ (૧૫) કરોડના આજમા આજો ઘટાડો થવો જોઈએ એમ કું માનતો, છતાં રૂપિયા ૧૦ કરોડના ઘટાડા બદલ કું તઈવાર છુ "બહુર," ટેમલ પર હાય ઠાકી ઇન્ડિયે કહ્યું "આલો હવે જમવા. અને મેડી ઇન્ડિયેપને કહીશું કે ટેલીફોનનું મકરણ સમાપ્ત થઈ મધું"

પુરુષોત્તમદાસના જમાઈ રમજીલાલ હોરેવા ઇન્ડિયે આવી ગયા હતા અને તેમજે કમીટી અને તેના સંબંધ ધરાવતા (મેલાઈડ) વિષયોનો અવધાસ કર્યો હતો. તેમજે ઢીંદી મેનિજી અને ખોટીય સેનિજીનો ખોરાકના તસ્વેનું પુષ્કરણ કયું. આથી ખોટીય સેનિજીને ૧૪૩ ગ્રામ અપાય છે અને ઢીંદી જોને ૯૭ ગ્રામ અપાય છે તે બાબત પ્રુલ્લી કરી આ બધું હોવાલમા હોરેવાયું. મેડીકલ સર્વિસના ડીરેક્ટરે પક્ષે કમીટી સમક્ષ કયુવ કયું કે ઢીંદા સેનિજીનું મરણ પ્રમાણ વધારે છે અને

રકવી નામના રામના મોમ પક્ષે તેજોવ વધારે ખર્ચ છે.

આ બધું મીલીટરી ડોક્યુમેન્ટમાંથી જ મળી આવ્યું હતું. ઇન્ડિયે પક્ષે મુજાઇ ગયા અને આ બધી બાબત કથાથી મેળવી તે વિષે સર પુરુષોત્તમદાસને પુછ્યું તેમજે કહ્યું "જો લક્ષ્મી દરતાવેજો કમીટીને આપવામાં આવ્યા હતા તેમાંથી જ."

આ લક્ષ્મી બાબતનો હોવાલ પ્રસિદ્ધ નહિ કરવો એમ મોડી ઇન્ડિયે જણાવ્યું "સરકારી તંત્ર હવે બેભાવ નાપુદ કરવા તઈવાર થયું છે તો ઠાકોરે આ હોવાલ છુપાવવો!" પુરુષોત્તમદાસે કહ્યું આખરે વાયકરોયે તેમને મળવા જોલાવ્યા અને કહ્યું કે "આ બાબત દેશમાં જ નહીં પક્ષે લક્ષ્મીમાં પક્ષે બારે અસંતોષ જમાડશે

"પરિસ્થિતિની મંબીરતા કું બ્યારબર સમજી છુ પરંતુ વરતુ પક્ષે આટલી અમત્યની છે કે જતી કરવા જેવી નથી." સર પુરુષોત્તમદાસે કહ્યું.

ઇન્ડિયે કમીટીના રીપોટને પ્રભ મા પજો જ સારો આવાકાર મળ્યો. પુરુષોત્તમદાસની નેધિ અને પાછળથી પુરવણીએ લખાયેલી લક્ષ્મીના ખોરાક બાબતની નોધે પ્રભમા પજો રસ જમાડ્યો લક્ષ્મીના ખોરાક બાબતની નોધ પ્રગટ કરતાં પહેલાં પુરુષોત્તમદાસે વાઈસરોયને પુછાવ્યું હતું. પરંતુ તેમ ના તરફથી કોઈ જ જવાબ નહિ આવ્યો ત્યારે પુરુષોત્તમદાસે તે નોધ પક્ષે પ્રેસમાં મોકલી દીધી. બીજે દિવસે વાઈસરોયના ખાનગી મંત્રી તરફથી અરબંટ ટેલીફોન મળ્યો કે જે નોટ પ્રકટ કરવી નહીં.

નેધિ પ્રેસમાં પહોંચી મધ હતી. પરંતુ પુરુષોત્તમદાસને લાગ્યું કે તેમજે પુરા પ્રયત્નો કરવા જોઈએ. આથી તેમજે દરેક પત્રને લેખિત ખખર તાબક તેગ મોકલાવી. વર્તમાનપત્રોને વેળા સર પત્ર મળેમા અને તેજો હાપતા અટક્યા પરંતુ પુરુષોત્તમદાસની બારે અભયબી વચ્ચે બીજે દિવસ ટાઇમ્સ જોઈ ઇન્ડિયાના અમલેખમાં એજ નોધની ચર્ચા કરવામાં આવી હતી જે કે બીજા પત્રોની જેમ ટાઇમ્સમાં પક્ષે સમાચારની કોલમમાં જે નોધ લેવાઈ નહોતી. ટાઇમ્સ તે વેળા સરકારનું મુખપત્ર હતું જે બાબત વાદ રાખવી થતે [અધુરું]

નવા પુસ્તકોની યાદી
સંસ્કારિતાને ઇંધડે શી. ૩-૦
કોઈ ગોરૂ કોઈ કાળા શી. ૭-૦
આ ઓશીસથી મળશે

ઈસ્ટ આફ્રિકાનો પત્ર

ટાંગાનીકાની શાળાઓમાંથી રંગબેદ નાપુદ

ટાંગાનીકાની બધી સરકારી તેમ જ પ્રાઈવેટ શાળાઓમાં રંગબેદની દીવાલો સર્વતર નાપુદ કરી નાંખવાની બલામજો કરતો રીપોર્ટ ટાંગાનીકાની સરકારે સીકંતમા માન્ય રાખ્યો છે.

આ રીપોર્ટમાં જેવી બલામજો કરવામાં આવી છે કે બધી પ્રાથમીક અને માધ્યમીક શાળાઓ રંગબેદ સીવાય બધાં જ બાળકો માટે પ્રુલ્લી હોવી જોઈએ.

રીપોર્ટમાં વધુમાં વળી જેવી પક્ષે બલામજો કરવામાં આવી છે કે પ્રાથમીક શાળાઓમાં શીક્ષણની શરૂઆત માત્ર બાબામાં થવી જોઈએ અને તે બાદ યોગ્ય તબક્કે ઇંગ્લીશ બાબાની શરૂઆત કરવી જોઈએ, પક્ષે માધ્યમીક સેકન્ડરી સ્તરોમાં શિક્ષણ ઇંગ્લીશ બાબાદારા અપાવુ જોઈએ.

—શીક્ષણની આ નવી પ્રથા ૧૯૬૨ ની શરૂઆતથી અમલમાં મુકવી એમ મુચ વાયું છે

રીપોર્ટમાં જેવી પક્ષે બલામજો કરવામાં આવી છે કે ખોટીય સીટીલ સરવેનોને આમાં છુટકાટ મળવી જોઈએ. તેજોની ઇચ્છા હોય તો તેજો ના બાળકોને શરૂઆતથી જ ઇંગ્લીશ બાબામાં ઈજવણી આપવી

હરેરેમાં ધા. ૯૦,૦૦૦ની આર્થિકન હોસ્ટેલ

સોલ્સબરીના-આર્થિકન પરા હરેરે મા ૯૦,૦૦૦ પાઈડના ખર્ચે ૯૧૦ આર્થિકનો રહી શકે તેવુ શિંગલ રૂમવાળું હોસ્ટેલ સોલ્સબરી સીટી કોલેજીયલ દારા બંધાનાર છે. આ રીતે હેલ્સા સાત વર્ષમાં મળ્યો સોલ્સબરી સીટી કોલેજીયલ ૨૨,૩૯૭ આર્થિકનોને સમવડ મજે તેવા હોસ્ટેલ બાબા છે. આ હોસ્ટેલો આર્થિકન કામદારો માટે રહેવા માટેના હોલ છે કે જેના બાધકામમાં ક પત્રીઓ અને સુધર ઇ અડધી અડધી

રકમ બામમાં આપી બાધે છે અને અધુક મુદત બાદ સુધરાઈ ઉપરોક્ત રકમમાંથી માલ્કોના પૈસા હપ્તાવાર પાછા આપી હુને મળુરો માટે સારી રહેવાની સમવડ આપે છે. આ બાબતની હોસ્ટેલોના રહેણાકોના મકાનોને લાભ આર્થિકન કામદારોમાં ઉપયોગી સેવા પુરવાર થયેલ છે. ખાસ કરીને મોટા મોટા કારખાનાઓને મળુરોની બાબત અને તેજોની રહેવાની સમવડ માટે આ હોસ્ટેલો આરોવાદ રૂપ પુર થઈ છે.

મેળાનું ઉદ્દઘાટન શબ્દ સાચા કરશે

બુલવાયો: સેન્ટ્રલ આર્થિકન ટ્રેડ હેર (મધ્ય આર્થિકન ઓબીગીક પ્રદર્શન) ચાલુ સાલ બુલવાયોમાં મળી રહેલ છે આ મેળો ૧૧મી મેથી પ્રુલ્લી મુકારી તેવી ગણતરી ગ્રામ છે. ૧૪ મેના રોજ આ મેળાનું સત્તાવાર ઉદ્દઘાટન નામદાર રાજમાતા કે જેઓ રોડેશીયા અને ન્યાસાલેન્ડના યુલેચ્છા સાઠી પ્રવાસે આવી રવા છે તેજો કરશે.

બારતીય કમીશનર રોડેશીયા અને ન્યાસાલેન્ડની મુલાકાતે

બારતીય કમીશનર શ્રી બદાઈરસિંહ વિમાન મારફતે નાઇરોબીથી, રોડેશીયા અને ન્યાસાલેન્ડની મુલાકાત માટે સોલ્સબરી તરફ રવાના થઈ ગયા છે. પાછા ફરતા તેજો કદાચ જેલ્લપમ મોગોની મુલાકાતે પક્ષે જશે શ્રી બદાઈરસિંહ નાઇરોબીથી ૧૦-૧૨ દિવસ માટે પ્રવાસે જશે

બુકડોપીમ, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સિંગ રેવન્યુ કવીવરન્સ અને ઇનસ્પેક્ટરન્સ માટે મળે

— આર. વીકુલ
૧૨ બાઈલી આર્ટ્સ, ૩૯ માર્કેટ રોડ, ફોરનર ડાયવેન્ટ અને માર્કેટ રોડ, બેલોનીસબર્મ, ફોન ૩૩-૧૧૪

માથે બાંધવાની રીબન અને વેણીઓ
 મખમલ, સાટીન, ટાઈટા સીકંકની, રીબન અનેક રંગ, દીવાબન અને સાઈલમાં મળશે, લખ મંડપ અને મોટર શલ્કમારવા માટે જરૂરબાંધ રીબના મળી શકશે
 બચ્ચાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેદની ટોપીઓ કીફાયત બાવે બનાવી આપવામાં આવશે
 અંબોડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન બિગેવેનાં કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ક્રોચર્સ મળશે
 ટેબલ પર મુકવા માટે પ્લાસ્ટીકના મુંદર કુલો મળશે.

ઠેકાણું : માબરો હેટ્સ (મો.) લી.
 લેડીઝ એન્ડ મીલકરન્સ હેટ મેન્યુફેક્ચરર,
 ફોન : ૮૩૫-૭૬૬૧ પહેલે માળે, બોકસ પરપ૭,
 માર્કેટ મેન્સન્સ — ૩૩ વેસ્ક સ્ટ્રીટ, — બેલોનીસબર્મ.

હિંદના સમાચારો

તા. ૧-૪-૧૯૬૦.

દુમારશાહીનો કંટાળુ અંત

શ્રી ૩૦ દિવસો ઉપર ભારતના એટી વિષયક સંશોધન ખાતાના એક વેદાનિક ડૉ. એચ. ટી. નેસેરે કુંઠા પત્રારની નોકરીથી તંત્ર આવી બંધ દિલ્હીમાં આપઘાત કર્યો ત્યારે સમગ્ર ભારતમાં ચક્રચાર ફેલાઈ ગયું હતું. સરકારી સંસ્થાઓમાં ઘણું ડૉ. નેસેરે અમેરીકામાં કૃષિ વિજ્ઞાનની ઉપાધી મેળવી હતી તેથી સરકારી નિયમ પ્રમાણે સરકારી નોકરી છોડી બહારની જ્યાં પત્રારની નોકરી કરી શકાતી ન હતી તેમને માત્ર ૧૬૦ શ. પત્રાર મળતો હતો તેમણે અગ્રવાલ દરમ્યાન તેમણે લીધેલી લેવન ના દરખાસ્ત દર માસે ચુકવવા પડતા હતા. દિલ્હી જ્યાં મોટા ઘરે પોતે પત્ની તથા પાંચ બાળકોનું યુવરાજ ચલાવવું તેમને માટે મુશ્કેલ થઈ પડ્યું હતું. તેમણે પત્રાર વધારો કરવા અથવા બીજા ખાતામાં નોકરી મેળવવા અનેક અરજીઓ કરી હતી પણ એ અરજીઓ દુમારશાહીમાં અટકાઈ ગઈ હતી.

ડૉ. નેસેરેના આપઘાત અંગે ભારત સરકાર તરફથી શ્રી. જી. એચ. તથપત્તણે તપાસ કરતા જણાવ્યું હતું કે ડૉ. નેસેરેની મુશ્કેલીઓ માટે જવાબદારી તરીકે મુખ્યત્વે સરકારી વહીવટની ભાષી જણાઈ છે તેમા તેઓ સંવેશિના ચિકાર બન્યા હતા. તેમણે જીવનનો અંત આણ્યો પરંતુ તેમને માટે હાઈકોર્ટ ઇન્ટીડ્યુક્ટીની નોકરી મારેની બીજી ઓફર પ્રુલી હતી.

ડૉ. નેસેરે કૃષિ અને અખ ખાતાના પ્રધાન શ્રી એસ. કે. પાટિલે ડૉ. નેસેરેના કુટુંબ માટે ૨૫૦૦૦ શ. નો ફોજા ઉધરાવ્યો છે.

કુંડલા બંદરનો વિકાસ

કુંડલા બંદરના વિકાસ માટે ખાસ તપાસ કરવા ઓરડેલીઆથી નિષ્ણાત આવનાર છે. કોમેન્ટલ હારબર દરદ ના જનરલ મેનેજર અને મુખ્ય ઇન્જનેર ટાઈડમેન કુંડલા બંદર ખાતે ત્રણ સપ્તાહ સુધી રોકાવાના છે આ બંદરના વિકાસ અંગે સહાય કરવા કેસમેલો મેળવના કેળ ખારત સરકારે ઓરડેલીઆને સાધનો પૂરા પાડવાનું જણાવ્યું છે.

કેળવણીકાર બીઆર

યુવરાજના વખેરાઈ કેળવણીકાર શ્રી નાનાબાઈ બટ હવેરામના કુમલા

માં પટકાઈ પડ્યા છે તેમની માંદગીએ મંબીર સ્વરૂપ લીધું છે. જલેશુલી પ્રધાન રસિકબાઈ પરીખ પોતાનો કાર્યક્રમ પડતો મુકી એકદમ સજોસરા બવા ઉપરી મવા છે. નાનાબાઈનું હમણાં જ પ્રભસતાક દિને પદ્મશ્રીના ચંદ્રક આપી રાષ્ટ્ર બહુ માન ક્યું હતું.

પ્રથમ જંગી પુલ

ભારતમાં બ્રહ્મપુત્રા એ એક જ એવી મોટી નદી બાકી રહે છે. જેના ઉપર આજ સુધી રેલ્વે લાઇન કે રસ્તાના હેતુ માટે પુલ બાધવામાં આવ્યો નથી. તિબેટમાં માનસરોવર પાસેથી નિકળતી આ નદીના મુળથી તે પશ્ચિમ બંગાળ મા તમા સાથે તેનો સંતમ થાય ત્યાં સુધીના ૧૬૩૫ માઈલના વિસ્તારમાં બારે ટ્રાફિક માટે પહેલ પહેલો જ એક જંગી પુલ બાધવાની શરૂઆત થઈ ચુકી છે. આ ૧૦ કરોડના ખર્ચે બધાનારો આ ડબલ ડેકર રેલ અને રોડ પુલ ૧૯૬૨ના ચેત્રાસા પહેલા બધાઈ રહેશે. આ પુલના નીચેના ડેક ઉપર મીટર ગેજ રેલ્વે માર્ગના ડબલ લાઈનના પટાઓ નાંખીને બ્યારે ઉપલા ડેકના ૨૪ કુટ પહોળા રસ્તા ઉપરથી કાર, બસ, ટ્રાલીનો વાહન વહેવાર ચાલશે.

મુખ્ય પુલની લંબાઈ ૪૨૫૮ ફુટની રહેશે. પુલની મોટી કમાનો ફેરક ૪૦૩ ફુટ લંબાઈની હશે બીજી જે નાની કમાનો ફેરક ૧૯૯ ફુટની રહેશે.

ઓરાકમાં બેળસેળ

ભારતમાં ખાવાની ઓળેમાં વેપારીઓ અનેકવાર બેળસેળ કરતા માહમ પડે છે આથી સરકાર પણ એવા વેપારી સામે કડક પર્મલા લેવાલાગી છે બ્યારામાં એક વેપારી ઢળદરમાં ૬૦ ટકાનો રંમ નાખી બેળસેળ કરવા માટે પકડાયો હતો તેના ૫૨ કામ ચાલતાં શ. ૩૦૦૦/નો દંડ નીચલી કોર્ટે ક્યો હતો પણ જેની સામે તે સેથ-સમા અપીલમાં મ્યો હતો. તે કોર્ટે કેસ ફરીથી ચલાવવાનો કુકમ ક્યો હતો. તે સામે સત્તાવાળા હાઇ કોર્ટમાં અપીલમાં મવા દતા. અને હાઈકોર્ટે આ બનાવને મંબીર મળી છે માસની સખત સળ આપી.

ચિત્રપટને પ્રમુખનું ઇનામ

નવી દિલ્હી: ૧૯૫૮ની અંદર ભારત સરકારની દિલ્હી વિભાગે ૩૨ આંતરરાષ્ટ્રિય દિલ્હી ઉત્સવોમાં બામ

લીધો હતો. "રાધાકૃષ્ણ" ચિત્રને પ્રમુખનું સ્વર્ણચક્ર મળ્યું. એ ચિત્રની મધ્યની ઉત્તમ કોટીમાં થઈ હતી. આવા ઘણા બીજા ચિત્રો બાળકો માટે પણ તૃપ્તિ આપે છે.

૧૯૬૩ સુધીમાં તેલની રીક્ષાઈનરી પૂરી થશે

નવી દિલ્હી: દુમાલી (મોહતી, આસામ) રીક્ષાઈનરી ૧૯૬૧ના ડીસેમ્બર સુધીમાં પૂરી થશે અને બીજી બ્યારે ની વાળી ૧૯૬૩ સુધીમાં પૂરી થશે. આજુ દિલ્હી રીક્ષાઈનરી લીમીટેડનું બ્યાન છે. દિલ્હી રીક્ષાઈનરી લીમીટેડ આ રીક્ષાઈનરીમાં ચલાવશે મોહતી અને બ્યારેની રીક્ષાઈનરીમાંથી અનુક્રમે ૭૫૦, ૦૦૦ અને ૨,૦૦૦,૦૦૦ ટન કુલ ઓઈલ નીકળશે.

અંબાતના તેલ ક્ષેત્રમાં શ્રી ૨ અબજ અક્ષરો?

અમદાવાદ: એવુ જણવા મળે છે કે ભારત સરકારનું તેલ અને કુદરતી ગેસ પંચ ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજનામાં ખનિજ તેલની શોધ અંગેના એ કાર્યક્રમને વધુ વેમ આપનાર છે તેમા અંબાત વિસ્તારમાં આશરે શ. ૨૦૦ કરોડની રકમ ખર્ચવામાં આવે. અંગે એ વાદ કરવામાં આવે કે ઉપરોક્ત કમીશનના પ્રમુખ અને ભારત સરકાર ના તેલ અને આજો ખાતાના પ્રધાન શ્રી માલવીયે સામ્યવાદી રચિયાના પ્રથમ નોમળ વડા પ્રધાન શ્રી કોઝ્ગેલ અને અન્ય રચિયન અગ્રણીઓએ કુલેબના તેલકુવાઓની મુલાકાત લીધી ત્યારે કહ્યું હતું કે ભારત સરકાર ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજનામાં તેલસંશોધન માટે આશરે શ. ૩૫૦ કરોડ ડા.

ભારતમાં મોટર રેલ ઉત્પાદન

(ઈ. એ. હીલ સર્વિસ) નવી દિલ્હી:

ભારતમાં હવે એ ઉત્પાદનની સંખ્યા દર મહિને સુધી પહોંચી છે. બ્યારે ઉત્પાદન વિભાગ એ યર થાય ત્યારે માસિક ૧૫ મોટર-રફ્ટર તૃપ્તિ આપવા માસ રખાય છે. ભારત બીજા એ ઉત્પાદન-કેન્દ્રો વિચાર કરે છે.

૪૦૦ કરોડ રૂપીયા ખર્ચે અને ખં પ્રદેશમાં હાલની જેમ તેલની અંગે ઉત્સાહબનક પરિષ્કામે રહેશે તો આ રકમમાંથી ૪૫ થી ૨૫૦ કરોડની રકમ અંબાતના કિનારાના વિસ્તાર પાછળ આમ, ભારત સરકાર અંબાત તેલક્ષેત્રને ડેલ્હી બધી બ્યારે આપે છે તે સ્પષ્ટ જણાઈ આવે છે.

એકેન્ડ હેન્ડ કોલ્લેજીઓ

તમારી હાથાની, ખાદની, મોલબી અને બટાકાની જીની મશીનો અમારી પાસે હયા રોકડ આવ માટે મોકલી આપો.

(પાયરીમી મળતા એક મોકલીયુ)

Maarmans (Pty.) Ltd
P. O. Box 26, Phone 128
(Brics, Transvaal.)

માસ્ટર પ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

બલ બતનાં નાયબન, રેલયો તેમજ ઘુવરાઈ મપર, સીએ બાળકો અને પુરો માટે ઉત્તમ બતના ઉવન નર્સી, પુલોવર, કારીયન્સ અને બખ્યાઓ માટે—શુરીઝ, બીબ્સ, બેન્ડેસ, સોલ્સ, નેપકીન્સ વિગેરે.

ફરકે બતના માલ માટે તપાસ કરવા બહામવ્યુ. ૩૩ વેરર સ્ટ્રીટ, બેલાનીસબગ.

ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

ચો. લો. ૫૪૦૦ — ટેલીફોન ૩૩-૫૬૨૦

ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ: "બમતલે"

બગત પ્રધર્સ (પ્રો.) લી.

૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ, બેલાનીસબગ.

હોલસેલ અને રીટૅઇલ અર્થર્સ અને ઇમ્પોર્ટર્સ ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ટિયન અને ઇમ્બીશ મોસરી, મોથામાં નાંખવાના બલ બતના રેસી તેલો સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીલળના અને એલ્યુમીન્યમના વાસબો-કાચ અને પ્લાસ્ટીકની બંબીઓ-કેરમબોર્ડ અને સ્ટાઈલર તથા બીજા અનેક રેસી થીલો શીકાવતા બાવધી મળશે.

બીનોની ગુજરાતી મહિલા મંડળ

(તાપી રેલ શહેર ફંડ)

શબ્દ દાહ, (કાશમડી) પા. ૫-૫-૦; મણીમેન વલ્લભભાઈ પરજીભાઈ પા. ૩-૩-૦; વજીયામેન ડાહ્યાભાઈ જીવજી, હસમેન ગુનીલાલ, વજીયામેન હમનભાઈ મંધી, ફાતીમા રસુલભાઈ, શાન્તીબહેન પરજીભાઈ ધરુદારામ, પી એમ. શેવનડર, લક્ષ્મીમેન ડોડુ નાના-દેલવાડા, રામીમેન હીરાલાલ, સોમ બ્રધર્સ પ્રત્યેક પા ૨-૨-૦; મણીમેન મોરારભાઈ, માનીમેન હમનભાઈ, નરોત્તમ જીવજીભાઈ, અંજીભાઈ (કમીટી મેન), લક્ષીતામેન ડોડુભાઈ, હાસીમ મહમદ ભેલ, ખતિલ ગુનથી, સુરતી બ્રધર્સ, જ્યે ખીવા, માનીમેન સુખાભાઈ જીવજી-દેલવાડા, હસુમતી મીમનલાલ, દાન, બાણીમેન ડોડુભાઈ નિહા, સરા વજી, ફાતીમામેન ધનીયા, રામજીવન ચાનકા, મણીમેન દેવરાજ સોમ, ડાહી-મેન પરજી ભજાભાઈ, ઈસુપ અહમદ ધલેર, ચારદામેન ભમનાદાસ-વેરમા, રસુલ મહમદ ધલેર, આપરત યુસા ધલેર, આપસા અહમદ કરોલીયા, નાની મેન ભજામેન મીસ્ત્રી, એમ. સાહેબ સરોહ, જીવજીભાઈ દાહ્યાભાઈ-મટવાળ, જે પી અપલાવ રોટર, મી એમ. મયુરા પ્રત્યેક પા ૧-૧-૦; મરીયમમેન સોલી માંચી-વેરમા, મરીયમમેન ભોળ, આસામેન ફકીરભાઈ માયત ડાયા પા. ૧-૦-૦, ફાતીમા મહમદ કરોલીયા, મરીયમ ઈસુજી ડાહ્યા, કરોલીઆ ખલ્લર, અલી મહમદ, મહમદ ઇબ્રાહીમ રાવત, સમસુદીન, વલ્લભભાઈ બાલા, મી જી. આર મુડલી, રામીમેન મોરાર મં.મ, મીસીસ દાહ, મરીયમ ઇસુભાઈ વરાજીયા, જ્યે એમ મોટા, જેક ડાવુદ, અમીનામેન ઇબ્રાહીમ સીદાત, મુજીબ સુલેખાન તેલાડીયા, જ્યે એ રહેમાન, અંબામેન નારજીભાઈ-સીયોદ, મણીમેન ભમનાદાસ-નવસારી, ડી. એમ નાયકર, કે. પી. નાયક, નલીનીમેન દવારામ સોલાકી-નવસારી, રમીલામેન ડોડુભાઈ એર, અમીનામેન ફકીરભાઈ માયત, આપસા ઇસમાઇલ મામાજી, બાણીભાઈ રવજીભાઈ-જલાલપોર, આર. સોમ પ્રત્યેક થી. ૧-૦-૬; દાન, ફાતીમામેન હહેર-આલીપોર, પ્યારીમેન યુલામ-સીરાખન, એ. સોમ પ્રત્યેક થી ૧૦ ૦; ફલોરેન્સ લોન્ગ થી. ૭-૬; હમનભાઈ રાવજી થી ૫-૬, સોડીમેન મહમદખાન, શાન્તીમેન અમૃતલાલ, સોલી પ્રત્યેક થી. ૫-૩; મીસીસ મોટા, ખતિલ મહમદ, યુસા ઇબ્રાહીમ રાવત, આપ હ માયત, મારી ડાલેલ, ફાતીમા લોહર, આઈસા અહમદ કરોલીયા, મરીયમમેન યુજાભાઈ સીયધ, મરીયમમેન ધમેલ-વેરમા, બાણીમેન રહુનાય, ઈસમાઇલ કાનમીયા, આસાણુમેન-અવમાગ, પાળીમેન ડાહ્યાભાઈ-નવસારી, ગુનથી બ્રધર્સ, ઇ. એમ. કરોલીયા, ઇબ્રાહીમ હમત, ઇન્દરજીત ડોડુ, વલીભાઈ મહમદ ભાઈ, રામજીભાઈ નાનાભાઈ-મટવાળ, મીસીસ એન. કૃપન પ્રત્યેક થી. ૫-૦; મોહમી સુલીમાન થી ૪-૦; રતનસામી થી ૩-૦; જોસમાન, કીસમત, મીસીસ મખી, પકરી મુડલી, પાલીમેન ઝીજાભાઈ-આમજીવેલ, જુલેખામેન ઇબ્રાહીમ-વાંકાનેર, ઇબ્રાહીમ અબ્દુલાસ, હવામેન ઇબ્રાહીમ રાવત-માણેકપોર, મીસીસ સતવંતીદાસ-આલીપોર, મીસ નાયમર, જોજો, મી ગુનસામી પ્રત્યેક થી. ૨-૬; ચારામેન ઇસમાઇલ-કુમસડોપ, આઈસા બહેન યુલામ છીબદા, એચ. ખાન, હવામેન છુનાત-આલીપોર, મરીયમ પ્રત્યેક થી. ૨-૦; જરીમેન વલીભાઈ થી ૧-૦. કુલ સરવાળો પા. ૮૩-૦-૬

ઉપર લખેલ ઉપશીલ્પ નોંધાવ્યા પછી બાકી રહેતી થોડી રકમ ઉપરાવવા માં વિલંબ થયેલો હોવાથી આ લીસ્ટ આ પહેલા મોકલી શકાયું નથી બીનોની ગુજરાતી મહિલા મંડળ માટે આ કાપ પ્રથમ પ્રકાશ હોવાથી થયેલ વિલંબને કારણે બાહ્યબંધને ઉદાર વિશે ક્ષમા આપશે એવી વિનંતિ.
 તા. બીનોની ગુજરાતી મહિલા મંડળ.

એજન્ટો જોઈએ છે

૧૯૬૦ બન-ગુઆરીથી આફ્રિકા માટે પ્રગટ થયેલું "સુરોજ"

માસીક માટે, ટ્રાંસવાલ, નારાલ, કેપ, રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ, ઇસ્ટ આફ્રિકા, યુગાન્ડા, કેનીયા, વગેરે નાં નાના મોટા દરેક શહેરોમાંથી માહકો તથા જાહેર ખબર ઉપરાવનાર એજન્ટોની જરૂર છે.

વધુ માટે લખો :
છગનલાલ ડી. મીસ્ત્રી,
 બોક્સ ૩૪, — ડાવલ — ઇ. ટ્રાંસવાલ.

પરચુરજી
 — ગુજરાતની નવી રાજધાનીનું નામ શુ પાડવું તે માટે અનેક સુચનાઓ લોકો તરફથી આવતી જાય છે તેમાં એક સુચન એવું છે, કે નવી રાજધાની કાચે સરદાર વલ્લભભાઈ અને આધીજી ના નામો જોડવા. માંધી-વલ્લભ નગર નામ રાખી શકાય
 — મધ્ય પુર્વની પરિસ્થિતિ વિશે વીચારણા કરવા યુનેાના મહામંત્રી મી હેમરશોર્ટ્ઝે. ઇચરાઈલના વડા પ્રધાન મી બેન ગુરીયનને એપ્રીલ મહિનામાં ન્યુ યોર્ક આવવા આમંત્રણ આપ્યું છે.
 — મુખ્ય અને અમદાવાદ વચ્ચે નખા નાર ભારતના પ્રથમ અજી વિજુતમયક અગેનો નિર્ણય આવતા માસ દરમીયાન થશે એમ શ્રી નહેરુએ રાજસભામાં જણાવ્યું હતું
 — ગુજરાતની, ઉકાઈ અને નર્મદા સિંચાઈ યોજનાઓને વેમ આપવા દિલ્હીમાં પ્રધાનો અને અધિકારીઓ વચ્ચે ચર્ચા થઈ હતી ભારતના સિંચાઈ ખાતાના નાયબ પ્રધાન શ્રી હાથીજી કહ્લુ હતું કે નર્મદા યોજનાને આખરી સ્વરૂપ અપાવી દેવાયું છે તેની પાછળ રૂા ૧૨ કરોડ ખર્ચોશે
 — સોવિયેટ રશીયા અને ઇન્ડોનેશીયા વચ્ચે તૂટાનેતરમાં થયેલા કરારની રૂએ ઇન્ડોનેશીયામાં લોખંડના કારખાના તથા અન્ય ઉદ્યોગો શરૂ કરવા રશીયા ૮ કરોડ ૬૦ લાખ પાઉંડ ઇન્ડોનેશીયાને ધીરશે.
 — બ્રીટનમાં દુર મેઠા મેઠા ટેલીફોનથી પાવર હાઉસ ચલાવવાનો એક અજી અખતરી તાનેતરમાં કરવામાં આવ્યો હતો. બ્રિટન ઇલેક્ટ્રી ૧૦૦ માઇલ દુર આવેલા પ્રીન્સટોન સહેરનું પાવર હાઉસ આ રીતે ચાલુ કરવામાં આવ્યું હતું. બ્રિટનમાંથી ટેલીફોનનું ચકરકું ફેરવ્યા પછી અડી મીનીટમાં જ પ્રીન્સટોનનું પાવરહાઉસ વીજળી ઉત્પાદન શરૂ કરી દે છે.
 — ભારતમાં મોલકો-ડા ખાણમાંથી મળી આવેલો ૪૪ ટોનની યુલાખી રંગનો હિરો દુનીયામાં ફક્ત એક જ છે અને તેના જેવો જમજમાટ અને રંગ હજી સુધી ખોદીશ અમેરીકન અને યુરોપના જર્વેરીઓએ કદી પજી નથી જ નોંધ્યો. તેથી જ તેની કીમત નથી આંકી શકાયી! એક નિષ્ણાતે ખીતા ખીતા તેની કીમત પાઉંડ ૭૦ હજાર આંકી છે. અને આજ યુલાખી હીરો લંડનમાં ઓકશનમાં વેચવા મુકશે.
 — વોશીંગ્ટનથી મોકલાયેલા અહેવાલ માં જણાવવામાં આવ્યું છે કે ૦૬૪૮ હાઉસ ખાતે મળેલી મેહકમા પાકી-રતાનની મદદમાં પજી સારો એવો વધારો કરવાનો નિર્ણય થયો છે.

ખાસ દરખાસ્ત : હિંદની અગરખતી
 (વહાણમાં આવેલો તાજો માલ)

હોલસેલ વેપારી ભાવો

ત્રણ યુલાખ ૩ તોલા ૩૭-૬ ડઝન (પાતળી અને ભડી લાકડીમાં મળશે)	મુગંધ રાણી	૫	33-૦ ડઝન
મેટલે જોફ ઇન્ડિય ૩ તોલા ૪૫-૦ ડઝન	"	૨૬	1૮-૦ "
" " " ૧ " ૬-૦ "	"	૧	૮-૦ "
" " " ૨ " ૧૮-૦ "	"	૩	૪-૦ "
ચમેલી " ૧ " ૧૮-૦ "	લતા મંગેશકર	૩	૪-૦ "
" ... ૧ " ૬-૦ "	ચદન ૫૫ ૧૬ લાકડીનો ડબ્બો	૩-૦	૩-૦

ઓર્ડર સાથે રોકક — **દરખન માટેના ભાવો.**
 હમારી પાસ અસલી ખાસમતીના ચોખા પજી છે ખાસમતી ચોખા રી. ૧-૦ રતલ.
 (ઓછામાં ઓછા ૧૦૦ રતલ મળશે)
 અમે નીચેની વસ્તુઓ કાઉરેક્ટ ઇમ્પોર્ટ કરીએ છીએ. માલ સારો અને કીફાયત ભાવે મળશે.
 અમારા પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો :—
 ફરેક જાતના ઇન્ડિયન ફાળ, મશાલા અને કરીયાજી, સોપારી ખદામ, આમલી, આખા નાળીયેર અને ફરેક જાતના ઇમ્પોર્ટ ચોખા.

K. HARIBHAI & SONS
 (PTY) LTD.
 Direct Importers : Wholesale & Retail Merchants.
 81 Victoria Street, — P.O Box 2156 — Durban.
 Telegraphic Add. "BHAISONS"

વાર્તા

* જ્યાં પ્રેમ છે ત્યાં પ્રજા છે *

લેખક: શ્રી રમણીકલાલ અરણવાલા (અતંકથી ચાલુ)

માર્ટિને ચાના એ મોટા કપ ભખી ને એક તે વહને આપ્યો. ખીલમાની ચા રકાખીમાં કાઢીને તે કુંક વડે ઠંડી કરવા લાગ્યો. રેપેનીયો ચા પીધી ને આસ હાથે વાળીને પોતાને હવે ખીલ નથી લોહતી એવો દેખાવ કર્યો ને માર્ટિનેનો આભાર માનવા લાગ્યો. પણ એ તો વિવેક માન હતો. ઠંડી એટલી બધી હતી કે ખીલ મને તે પીવા તે રાજ હતો 'ખીલે કપ પીજો' માર્ટિને બને પાલા ફરીથી ભરતા હજુ. રેપેનીયો ચા પીતો હતો તે દરમ્યાન માર્ટિને પાણી પારીમાંથી ડોકિયુ કરીને રસ્તા પર ભેડ્યું.

'શું તમે ડોષના આમમનની રાહ જુઓ છો, મિસ્ટર માર્ટિને?' રેપેનીયો સીધો પ્રશ્ન પુછ્યો.

'ડોષના આમમનની રાહ?' માર્ટિને હજુ, 'મિત્ર, મને કહેતાં અરેખર સંતોષ થાય છે. આવે જ હું ડોષના આમમનની રાહ ભેજતા નથી, પણ મહારાજે મેં જે સંભળ્યું છે તે મનભાંધી ખસતું નથી. એ માત્ર કમળના હતી કે પછી ડોષને પરચો હતો તે હું કહી શકું તેમ નથી. રાત્રે હું બાપબાની વાતો વાચતો હતો. પંજુ બવા દો વાત. તમે એ ક્યા નથી સાંભળ્યાં!'

'સા પૂછો તો છે, પણ હું રહી બહુ માથુસ એટલે વાચી શકતો નથી.'

'ન વાચી હોય તો કહ નહિ, પણ એમા શું આવે છે તે હું કહું: 'ભમવાન ઇસુ ખિરત એક વાર ફરતા ફરતા એક ધનિકને ત્યા આગ્યા, પણ એ માથુસે એમનું બરાબર સ્વાગત ન હતું. મને એ વાચીને જરા નવાહ લાગી ભમવાન એ રીતે મારા જેવા માથુસને ત્યાં આવે તો હું તો શું કહું ને શું ન કહું! એટલામાં મને ઝોડું આવી મથુ. ડોષ માઈ નામ ઇધને બોલાવતું હતું અરેખર ડોષ મારા કાનમાં કપક કહી રહ્યું હતું. 'હું કાલે આવીય મારી રાહ ભેજે' આવો અનુભવ મને બે વાર થયો. વાત મનમાંથી ખસતી નથી, એટલે રાહ ભેજા જ કહું છું બલા ભમવાન!' રેપેનીયો પોતાના બાવિંક વખમાન ની વાત ચાતિથી સંભળીને ડોડું હલાવ્યું. તેજે ચાનો કપ પુરો કરીને

પાણુ પર મુકી દીધા. પણ માર્ટિને તેને ત્રીજી વાર ભરતાં કહ્યું:

"આભણા, થોડી વધારે પીજો, હું તમને પછીની વાત કહું. ભમવાન તમારું બહુ કરે!" માર્ટિનેનો સાદ મળમળો મધ બયો. ત્રીજી વાર ભરેલો કપ રેપેનીયો તરફ ધરતાં તેજે ચલાવ્યું, 'ભમવાન ઇસુ ખિરત સામાન્ય માનવીઓ વચ્ચે ફરતા હતા. ડોષને ધિક્કારતા ન હતા. એમજે શિષ્યો પણ કેવા પસંદ કરેલા! આપણા જેવા જ! સામાન્ય માનવીઓ, મજુરી! ફરી ખાનારાઓ, પમલે પમલે પાપ કરનારાઓ-એ એમના શિષ્યો! અને એમનો ડોલ શો હતો તે તો બહુ છે ને?' 'જે પોતાની જાતને બહુ ઉચી માનશે તેનો મન' ઉતારવામાં આવશે. જે નમ્રતાથી વર્તે તે ઉચ્ચ પદને પ્રાપ્ત કરશે. તમે મને ભમવાન કહેો છો તો હું તમારા પમ પખાળોસ. ઈન; ફુ:ખી ને ઇલાણુ ઉપર મારા આશીર્વાદ ઉતરશે'

પ્રભુમય જીવનની લગભગ જ બધોએલા એક અધિયન ચોંચીના મુજેથી આવી બાવાઈ વાણી સંભળીને વહ રેપેનીયોની આંખમાં આંસુ આવી મયા. 'થોડી વધારે પીજો' માર્ટિને ચોથી વાર કપ ભરવાનો પ્રમ્ણુ કર્યો, પણ ત્યાં તો રેપેનીયો હાથ ભેડયા, પાલાને દુર ખસેલી બીધા ને ટેમલ પરથી જોલો મધ બયો. 'આભાર, મિસ્ટર માર્ટિને, તમે મારા ધીજ મયેલા શરીરને જ નહિ, પણ હતાશ હવેને પણ હુંલાણું ખનાવ્યું છે'

'મને પણ તમારા આમમનથી એટલો જ આનંદ થયો છે, મિસ્ટર રેપેનીયો, ફરીથી બ્યારે ઇચ્છા થાય ભારે આવજો. તમારા જેવો ડોષ મિત્ર આવે છે ત્યારે બહુ આનંદ થાય છે' માર્ટિને પોતાના મહેમાનને વિદાય આપી. બાગી રહેલી ચા ખાલામાં કાઢીને ખલાસ કરી ને પાણી કામે લાગી મયો. બહુનું તળિયું સાધવાનું હતું પણ બાગી હતું કામ કરતાં કરતાં તેજે પારીમાંથી બહાર ભેજે રાખ્યું. ભમવાન આજે આવશે જ એવો તેને દહ વિશ્વાસ હતો અને ન આવે તોય એમના આમમનની રાહ ભેજી એ એક લલાવો હતો. ઇસુના વચના-મુતોથી તેનું મનજ આજે ઉભરાઈ હતું. (અધુરું)

લગ્ન પ્રસંગો માટે

એમને મળો.

મુરતી જમણના અને રેપેસલીસ્ટ બીએ.

શ્રી કેપીટાની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના ડોઠ પણ લાગમા તમારે પ્રક્રમે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ફીડન્ટ હઈએ.

કેપીટન્સ બાલકની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર - હરજન. ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

તાજું ઉમડા ફરુટ

આહુ, લસણ બબર લાવ, નારીએળ નં. ૧ રી. ૧-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) રી. ૬૦-૦. દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બબર લાવ, પાપક નંબર ૧ રી. ૧૦, નંબર ૨ રી. ૮ ૧૦૦-૬ પુરી અને મેવલી પાન બબર લાવ, પોસ્ટલ ઓફિસ. નાસીડ ડોલ શ. ૧૦-૧ લાખી અને રહેવેર નાસીડ શ. ૧૧-૧ ડબલ. રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોલોના ઝોરડો ઉપર પુરુ બ્યાન આપી ડોઈ પણ વરત પરબીટ ઠાવી મોકલ્યું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

પુલકીપર, સુસાઈરી, વીઆનાં અને જનરલ એલન્ડ હોંડુસ્તાન અમર ડુનીયાના ડોઈ પણ લાગની હવાઈ રિપોર્ટ અમર બીબન માટે સુસાઈરી કરવા પર ઘડાં અર્ધાં મારફતે મુકીય કરો. જડબો, આમ, થારી, ફરુક, અહરમાત, ખેડખાસ, વિવેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ ઈન્ડમટકસ, પરસનલ ટેકસ, ડિસાલના ચાપડા વખાવવા રેવન્યુ ઈવીયરન્સ સર્વિસીસ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઇમીગ્રેશનને લગતી આમતોમાં ડોઈ પણ કી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ. નેચનલ એચ્યુઅલ હાઈફ એસોસીએશન ઓફ આસ્ટ્રેલિયા અને થોઈલાયર ઈન્ટરયુરન્સ ઈંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધ

Office: 9 Barkly Arcade, 38 Market Street, Phone: 339033, Johannesburg.

Residence: 52 Patidar Mansion, 13 Kort Street, Phone: 330816, Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ મુદ, ડાઇનામીટ મુદ, વોઈશીઅ, હેરેસીઅ એસ, સાઈડ વોઈ ઓફીસ ટેસ, પુલકેસ, ટેબલ, તલન ડોફાયલ બાવે ખરીદી સહયો. બને પહારી લાભ લેવા મુકયો નહિ.

—બોલક, ટેબલ અને ડીઅન હરેકર—

ન હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો રજા હરેકાઈ ટઈયાર રહે છે. માત્ર રોહડા લાવેના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો

L. MISTRY

51 BRKE STREET, BURGERSDORP, J'BURG. PHONE 33-4691. BOX 2626.